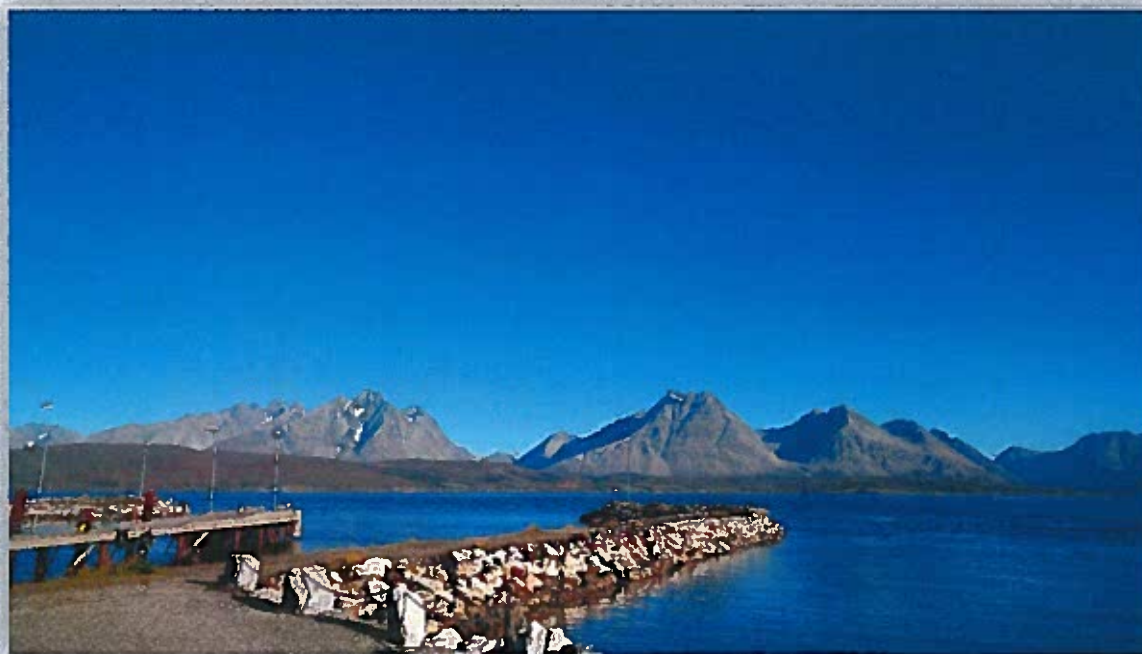

Rådmannens årsberetning for 2016

Lyngen kommune

Innholdsfortegnelse

1	Rådmannens kommentarer	2
2	Økonomi	4
2.1	Økonomisk utvikling - drift	4
2.2	Økonomisk styring – avviksoversikt driftsregnskapet	6
2.2.1	Politikk og kirke	7
2.2.2	Administrative tjenester og felleskostnader	8
2.2.3	Oppvekst og kultur	11
2.2.4	Helse, sosial og omsorg	18
2.2.5	Plan, næring og teknikk	24
2.2.6	Finans	29
2.2.7	Budsjettskjema 1A	30
2.3	Økonomiske nøkkeltall drift	32
2.4	Investeringsregnskapet	38
2.5	Økonomiske nøkkeltall – investeringer	42
2.6	Balanseregnskapet	43
2.7	Befolkningsutvikling	46
3	HMS-arbeid	49
4	Likestillingsarbeid	51
5	Etisk standard	52

1 Rådmannens kommentarer

Innledning

Rådmannens årsberetning utarbeides med grunnlag i Kommunelovens § 48 og Forskrift om årsregnskap og årsberetning.

En av de sentrale hensiktene til årsberetningen er å koble fortid og framtid, en viktig forutsetning for læring. Konklusjonene og vurderingene legges blant annet til grunn for utformingen av kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan. Videre er årsberetningen viktig styringsinformasjon til politikere og offentligheten for øvrig, og gir på et overordnet nivå informasjon om økonomisk utvikling og styring i kommunen.

Driftsregnskapet

Året 2016 har vært preget av de samme hovedutfordringene som forutgående år. Man har jobbet aktivt for å få kontroll på lønns- og driftskostnader i alle sektorer, samt rapportere på avvik i regnskapsrapportene til kommunestyret.

Lyngen kommune hadde et akseptabelt netto driftsresultat i 2016. Økning i inntektsnivået lå i 2016 høyere enn utgiftsnivået, men det er fortsatt begrenset økonomisk handlefrihet.

Rådmannen jobber kontinuerlig med å finne bedre rentebetingelser for opptatte lån, og pga. dette og endringene i finansmarkedet ble rentekostnadene på samme nivå som i 2015.

Investeringsregnskapet

Det ble i 2016 investert for 53,47 mill. kroner brutto (eks. mva), noe som utgjør 17,3 % av driftsinntektene. Investeringsregnskapet er også i 2016 hovedsakelig finansiert med låneopptak og tilskudd, og er avlagt i balanse. Rådmannen finner det bekymringsfullt at man ikke opparbeider et investeringsfond eller egenkapital med bakgrunn i fortsatt høyt investeringsnivå.

Balanseregnskapet

Nøkkeltallene i balanseregnskapet er som tidligere år svært bekymringsfulle. Kommunen har opparbeidet seg en meget høy lånegjeld, som vil medføre betydelige kapitalkostnader i mange år fremover. Lyngen kommune er fortsatt blant de med høyest lånegjeld i landet. Det er etter rådmannens vurdering avgjørende at kommunen arbeider kontinuerlig med å forbedre den langsiktige økonomiske balansen.

Likviditeten var i 2016 bedre enn tidligere år, og men kommunen var kun i en periode avhengig av kassakredittlån for å kunne betale sine forpliktelser.

Det er en overordnet målsetting for kommunen å prioritere avsetninger til eget disposisjonsfond, samt skape et egenkapitalgrunnlag til fremtidige investeringer. Disposisjonsfondet ble i 2016 økt med 4,54 mill. kroner pga. fjorårets resultat.

Rådmannen i Lyngen, 2. juni 2017

Leif Egil Lintho
Rådmann

Hilde Grønaas
Økonomisjef

2 Økonomi

2.1 Økonomisk utvikling - drift

I tabellen nedenfor er hovedoversikten for driftsregnskapet for de siste seks år satt opp.

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Regnskap 2015	Regnskap 2016
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	7.430.713,01	7.313.098,10	7.734.388,24	8.429.147,91	8.212.458,99	8.749.083,84
Andre salgs- og leieinntekter	15.669.817,10	18.040.199,06	18.367.317,89	18.584.225,35	18.212.358,32	21.432.513,84
Overføringer med krav til motytelse	61.394.686,25	50.359.797,17	46.956.944,30	55.461.643,52	58.599.023,51	53.437.762,84
Rammetilskudd	134.149.200,00	138.671.058,00	143.594.518,00	150.347.735,00	151.454.268,00	151.666.955,00
Andre statlige overføringer	2.792.430,00	3.207.102,00	5.539.979,00	2.917.574,00	2.532.201,00	4.820.963,00
Andre overføringer						1.140.667,15
Skatt på inntekt og formue	47.661.200,22	50.612.929,00	52.710.423,59	53.447.950,10	56.189.491,17	61.735.610,65
Andre direkte og indirekte skatter					148,00	148,00
Eiendomsskatt	4.728.725,32	4.971.181,91	6.326.144,54	6.434.327,80	6.473.646,94	6.582.503,54
A Sum driftsinntekter	273.826.771,90	273.175.365,24	281.229.715,56	295.622.603,68	301.673.595,93	309.566.207,86
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	153.573.047,87	159.893.772,71	164.045.322,09	166.578.343,81	170.471.234,32	178.086.214,31
Sosiale utgifter	17.887.691,18	19.768.833,77	22.312.965,23	27.139.250,22	22.816.062,89	22.969.468,98
Driftsutgifter med krav til overføringer	57.692.532,49	62.228.209,10	68.187.152,27	77.370.687,45	79.167.537,28	78.191.541,17
Avskrivninger	10.753.045,00	15.992.651,00	16.348.520,00	16.777.839,00	17.182.373,00	14.563.691,00
B Sum driftsutgifter	239.906.316,54	257.883.466,58	270.893.959,59	287.866.120,48	289.637.207,49	293.810.915,46
A-B Brutto driftsresultat	33.920.455,36	15.291.898,66	10.335.755,97	7.756.483,20	12.036.388,44	15.755.292,40
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	1.081.460,12	890.856,70	895.318,00	1.098.820,96	933.336,69	1.116.976,07
Mottatte avdrag på utlån	167.418,00	293.912,00	175.902,00	96.786,00	53.026,00	59.758,00
C Sum eksterne finansinntekter	1.248.878,12	1.184.768,70	1.071.220,00	1.195.606,96	986.362,69	1.176.734,07
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	11.081.918,35	12.422.918,75	10.319.552,41	9.217.615,25	7.763.254,80	7.728.443,11
Avdrag på lån	11.913.090,00	13.589.660,00	12.986.321,00	13.081.920,00	15.000.000,00	15.000.000,00
Utlån	46.398,88	90.386,00	79.891,00	69.328,00	123.825,00	3.000,00
D Sum eksterne finansutgifter	23.041.407,23	26.102.964,75	23.385.764,41	22.368.863,25	22.887.079,80	22.731.443,11
C-D Resultat eksterne finanstransaksjoner	-21.792.529,11	-24.918.196,05	-22.314.544,41	-21.173.256,29	-21.900.717,11	-21.554.709,04
Motpost avskrivninger	10.753.045,00	15.992.651,00	16.348.520,00	16.777.839,00	17.182.373,00	14.563.691,00
F Netto driftsresultat	22.880.971,25	6.366.353,61	4.349.731,56	3.361.065,91	7.318.044,33	8.764.274,36
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbru	4.919.392,69	4.196.146,76	725.257,19	986.554,88	-	5.868.262,97
Bruk av disposisjonsfond	2.762.000,00	-	172.000,00	34.609,16	2.364.673,74	3.813.598,60
Bruk av bundne fond	1.437.736,66	1.185.924,73	1.503.048,33	1.732.598,88	2.028.744,37	3.722.007,09
G Sum bruk av avsetninger	9.119.129,35	5.382.071,49	2.400.305,52	2.753.762,92	4.393.418,11	13.403.868,66
Overført til investeringsregnskapet	15.776.534,90	6.281.266,30	1.802.234,00	363.000,00	1.900.045,00	926.000,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbru	3.095.180,95	-	-	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	6.111.000,00	2.917.000,00	2.077.000,00	3.442.508,19	1.300.000,00	10.645.262,97
Avsatt til bundne fond	2.821.237,99	1.824.901,61	1.904.248,20	2.309.320,64	2.643.154,47	4.898.144,05
H Sum avsetninger	27.803.953,84	11.023.167,91	5.783.482,20	6.114.828,83	5.843.199,47	16.469.407,02
F+G-H Regnskapsmessig mer(-)/mindreforbruk (+)	4.196.146,76	725.257,19	986.554,88	-	5.868.262,97	5.698.736,00

Lyngen kommune hadde i 2016 en økning i inntektene på 2,6 %, mens driftsutgiftene økte med 1,4 % ifht. 2015. Dette sier isolert sett ikke så veldig mye om faktisk utvikling, fordi både driftsinntekter og driftsutgifter påvirkes av avsetning til og bruk av bundne avsetninger.

Finansutgiftene er omtrent på samme nivå som i 2015. Avdrag til kommunale investeringer er uendret fra 2015 til 2016. For begge årene er det betalt 15,0 mill. i avdrag, noe som er litt i overkant av kommunelovens minsteavdragskrav. Samlet sett utgjorde netto finansutgifter ca. 21,5 mill. i 2016.

Netto driftsresultat anses for å være den beste indikatoren på økonomisk balanse. For å ha en økonomisk balanse anbefales det å ha minimum 1,75 % positivt driftsresultat over flere år. Lyngen kommune hadde 2016 netto driftsresultat på ca. 8,8 mill., som utgjorde 2,8 % av driftsinntektene.

Som nevnt påvirkes netto driftsresultat av bundne avsetninger og gir derfor ikke noe entydig svar på hvorvidt om driftsbalansen er oppfylt som kommuneloven forutsetter. Samtidig er det viktig å være klar over at netto driftsresultat påvirkes av at Lyngen kommune bruker minsteavdrag som et virkemiddel for å unngå kutt i tjenestetilbudet. Dette gjør at kommunens høye lånegjeld ikke blir nedbetalt i forhold til hva den burde. Samtidig er det vedtatt betydelig økt lånegjeld i økonomiplanperioden 2017-2020. Høy lånegjeld vil derfor vedvare i overskuelig framtid hvis kommunestyret ikke vedtar reduksjon i driftsutgiftene.

Det ble i 2016 avsatt 10,645 mill. til disposisjonsfond, av dette utgjorde fjorårets mindreforbruk drøyt 5,8 mill. kroner. Det ble brukt 3,814 mill. til ulike formål.

Målet bør fortsatt være å få til avsetninger til disposisjonsfond og egenkapital til investeringer, noe som krever at utgifter tilpasses inntektene gjennom et mer rasjonelt tjenestenivå.

Regnskapet for 2016 er avgitt med et mindreforbruk på kr 5.698.736,00.

2.2 Økonomisk styring – avviksoversikt driftsregnskapet

Den økonomiske styringen uttrykkes gjennom avviksoversikten, som er differansen mellom vedtatt årsbudsjett inklusive budsjettjusteringer gjennom året og årsregnskapet. Positive avvik er overskridelser/mindreinntekter, mens negative avvik er besparelser. Tabellen nedenfor viser budsjetttrammene og avviket for de ulike hovedområdene for 2016.

Rammer	Buds(end) 2016	Regnskap 2016	Avvik i kr	Avvik i %
1 Politikk og kirke	7 703	7 888	-185	-2
2 Administrative tjenester	19 473	19 192	281	1
3 Oppvekst og kultur	56 978	55 917	1 061	2
4 Helse, sosial og omsorg	87 161	89 417	-2 256	-3
5 Plan, teknikk og næring	40 507	37 660	2 847	7
Sum avvik driftsenheter	211 822	210 074	1 748	
6 Finans	-14 922	-16 515	1 593	11
7 Budsjettskjema 1A	-196 900	-199 257	2 357	1
Årets mer/mindreforbruk (+/-)	0	-5 699	5 699	0

Samlet har alle rammeområdene gått i balanse. De positive avvikene skyldes i hovedsak at driftskostnader har blitt holdt nede, vakante stillinger og merinntekter på sykepengerefusjoner ifht budsjett. Avvikene for de ulike rammeområdene gjennomgås nedenfor.

2.2.1 Politikk og kirke

		Buds(end)	Regnskap	Avvik	Avvik
		2016	2016	i kr	i %
1110	POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER				
1001	Kommunestyret	1 253	1 255	-2	0
1002	Ordfører	980	1 064	-84	-9
1009	Kommune- og stortingsvalg	0	2	-2	0
1100	Kontrollutvalg og revisjon	877	849	28	3
1206	Arbeidsmiljøutvalg	13	3	10	73
1803	Råd for folkehelse	65	37	28	43
1805	Ungdomsrådet	0	1	-1	0
2850	Tjenester utenfor kommunalt ansvarsområde	0	400	-400	0
2855	Nordnorsk Fjellovervåking	67	20	47	70
	Sum ansvar: 1110 POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER	3 255	3 631	-376	-12
1112	LEVEKÅRSUTVALGET	333	224	109	33
1113	NÆRINGSUTVALGET	73	84	-11	-15
1114	KLIMA- OG MILJØUTVALGET	63	7	56	89
1200	JORDSKRED SOLHOV 2010	0	19	-19	0
1208	KIRKE OG LIVSSYN	3 979	3 924	55	1
	TOTALT	7 703	7 888	-185	-2

Området samlet har et merforbruk på kr 185 000 i forhold til tildelt ramme.

Hovedårsaken er tilskudd til Troms fylkeskommune for kommunal andel til utarbeiding av regional plan for Ullsfjordforbindelsen. Politisk aktivitet har i hovedsak gått i balanse da mindreforbruk på noen ansvar har dekket opp for merforbruk på andre. Mindreforbruk på ansvar 1208 har sammenheng med nedgang i tilskudd til tros- og livssynssamfunn og tilbakebetaling av for mye utbetalt tilskudd fra Tromsø Stift (Den katolske kirke).

2.2.2 Administrative tjenester og felleskostnader

Ramme: 2 Administrative tjenester	Buds(end) 2016	Regnskap 2016	Avvik i kr	Avvik i %
1300 PROSJEKTER (rådmannen disponerer)	0	242	-242	0
1310 ADMINISTRATIVE TJENESTER	11 832	11 714	118	1
1450 FELLESKOSTNADER	3 839	3 372	467	12
1451 IKT	3 962	3 912	50	1
1452 KOMMUNAL FIBER	-160	-48	-112	70
Sum ramme: 2 Administrative tjenester	19 473	19 192	281	1

Ramme 2 hadde samlet et mindreforbruk på 281 000 kroner. Mindreutgifter i drifta har dekket opp for merforbruk eller manglende finansiering på driftsprosjekter.

Prosjekter

Utgifter til arbeidet med kommunereformen ble bl.a. ført på ansvar 1300. Til tross for tilskudd og refusjoner fra nabokommuner, ble det en merutgift på ca. kr 162 700. Noe lønn til prosjektmedarbeider på internkontroll er også belastet ansvar 1300 – kr 79 300.

Administrative fellestjenester

Dette utgjør i hovedsak lønn til rådmannen og hans stab (20 ansatte/18,6 årsverk) dvs. halvparten av de som har arbeidssted på rådhuset. Positivt avvik her består i hovedsak av at man har prøvd å holde driftskostnadene nede samt merinntekter på gebyrer

Felleskostnader

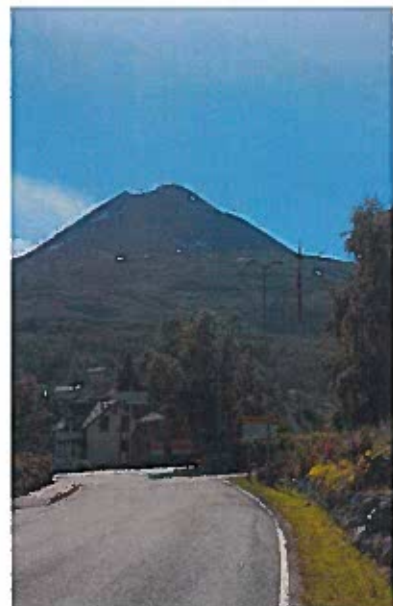
Under ansvar 1450 dekkes felleskostnader for hele Lyngen kommune, bl.a. serviceavtaler, kontingenter, lisenser, forsikringer, porto og arkivtjenester i tillegg til frikjøp av hovedtillitsvalgte og hovedverneombud. I 2016 har det vært fokus på reduksjon av portoutgifter, og her har man klart å holde kostandene på halvparten av budsjettet. I tillegg har man hatt gjennomgang av forsikringsobjekter, noe som har ført til lavere forsikringskostnader ifht budsjett.

IKT

IKT hadde i 2016 et mindreforbruk på kr 50 000. F.o.m. 1. januar overtok Lyngen kommune alt ansvar for egen datadrift, som bl.a. innebar tilsetning av ny IT-konsulent. Dette medførte en del ekstra kostnader til ekstern bistand i første delen av året. Likevel har man klart å holde seg innenfor budsjett, bl.a. ved streng kontroll og gjennomgang av lisenser da dette er en utgiftspost som øker ifht nye dataprogrammer. Ved å redusere kjøp av nytt utstyr har man også klart å holde seg innenfor budsjettet.

Kommunal fiber

Dette ansvaret har tidligere år vært en inntekt for kommunen. I forbindelse med utbygging av ny fiber, nye avtalebetingelser og etableringskostnader på nye kunder har nå driftsutgiftene økt mer enn inntektene. Dermed et inntektstap på kr 112 000.

2.2.2.1 Måloppnåelse

Administrative tjenester utfører støttefunksjoner for den øvrige organisasjonen, og har bl.a. ansvaret for kommunens sektorovergrepene internkontroll og infrastruktur. Det jobbes kontinuerlig med å finne mer effektive arbeidsmåter slik at man kan bruke ressursene på kontroll, oppfølging og nye ansvarsområder eller oppgaver. I 2016 ble ulike prosjekter gjennomført eller igangsatt for å styrke nettopp dette.

Kvalitets-/internkontrollsystemet Compilo ble tatt i bruk i hele organisasjonen. Opplæring av alle ansatte ble gjennomført, og man startet på arbeidet med å legge inn rutiner i systemet.

Lyngen kommune startet arbeidet med å ta i bruk digital forsendelse og mottak av post (SvarUt og SvarInn). Dette vil på sikt effektivisere og holde portokostnader nede.

Regnskapsrapporteringa er effektivisert ved å ta i bruk eksisterende datasystem mer optimalt. Kommunekassa har fulgt opp utestående krav hvor man bl.a. har avskrevet foreldede krav, inngått betalingsavtaler og innført nye rutiner. Avvik i sykepengerefusjoner er rettet opp og avstemt. Man har effektivisert ved å ta i bruk elektronisk avstemmingsverktøy av bankkonti, og utført en del vedlikeholdsarbeid av økonomisystemet.

IKT-avdelinga har ansvaret for drift, vedlikehold og utvikling av datasystem, servere, nettverk og datasikkerhet for hele Lyngen kommune. IKT bistår også helse- og omsorgssektoren ved innføring av Mobil Omsorg, som innebærer at pleierne nå kan registrere pasient- og brukeropplysninger ute i tjenesten. Ifht Velferdsteknologiprojektet bistår også IKT med en av sine ansatte direkte inn i prosjektet.

IKT har brukt dette året til å legge om nettverksinfrastrukturen i kommunen. Målet har vært å gjøre nettverket mer robust, høyere hastighet i nettverket og samtidig bedre sikkerhet. Dette innebærer bl.a. utskifting av utstyr og endring av infrastruktur. IKT har også tatt inn en lærling.

I 2016 følgende tiltak gjennomført:

Flytting fra interkommunalt samarbeid i Nord-Troms	Fullført
BBFT-fiber flyttet til rådhuset og båndbredden økt til 1 Gbit	Fullført
Broadnetfiber flyttet til rådhuset (fiber til Lenangen)	Fullført
Internt stamnettverk – utbygd med kapasitet og sikkerhet	Fullført
Wi-Fi nettverket bygges ut med kraftigere aksesspunkter	Pågår
Sentralt antivirussystem	Fullført
Compilo – kvalitetssikringssystem implementert	Fullført
Digital vaktbok – (vaktadministrasjon)	Fullført
Ressursstyring – web (Turnus-system)	Fullført
Office 365 – tatt i bruk av elevene på Eidebakken skole	Fullført
Visma Flyktning – Løsning for integrering av flyktninger	Fullført
Mobil Omsorg (bærbar fagsystem) installert og tatt i bruk	Fullført
Elektronisk utsending og mottak av post – SvarUT/SvarINN	Pågår
Politiker – Ny ensafer tatt i bruk	Pågår
Dips interactor – elektronisk samhandling helsetjenesten	Fullført
Utskifting av datamaskiner fornyelse av pc-parken	Fullført
Windows 10 oppgradering eksisterende datamaskiner	Pågår
Lenangen skole – leveransepunkt flyttet iforb med bygging	Fullført
Lyngstunet låsesystem - Defekt undersentral	Fullført
Kryptovirus registrert i nettverket	

Administrasjonen har enda forbedringspotensial ifht bedre internkontroll og effektive arbeidsmetoder. Dette har tidligere vært utfordrende da man har begrensede ressurser og hatt høyt sykefravær. Likevel har det vært en positiv utvikling det siste året, og man jobber kontinuerlig for å få bedre kvalitet på de tjenestene man skal levere til interne og eksterne tjenestemottakere.

2.2.3 Oppvekst og kultur

Ramme: 3 Oppvekst og kultur		Buds(end) 2016	Regnskap 2016	Avvik i kr	Avvik i %
2100	GRUNNSKOLEPROSJEKTER	215	375	-160	-74
2101	GRUNNSKOLEN - FELLES	5 522	4 969	553	10
2111	LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER	4 393	3 817	576	13
2112	UTGÅR 2012 (OKSVIK SKOLE)	0	0	0	0
2115	LENANGEN BARNE-OG UNGDOMSSKOLE	7 898	7 877	21	0
2116	EIDEBAKKEN SKOLE	22 743	22 772	-29	0
2200	FØRSKOLEPROSJEKTER	0	57	-57	0
2201	BARNEHAGER - FELLES	205	250	-45	-22
2211	KAVRINGEN BARNEHAGE	3 681	4 273	-592	-16
2212	KNØTTELIA BARNEHAGE	5 188	5 214	-26	-1
2213	UTGÅR 2014 (SØR-LENANGEN BARNEHAGE)	0	-23	23	0
2214	UTGÅR 2014 (RØDTOPPEN BARNEHAGE)	0	10	-10	0
2215	LENANGEN BARNEHAGE	2 464	2 007	457	19
2310	KULTURSKOLEN	1 269	1 341	-72	-6
2400	KULTUR - PROSJEKTER	5	-16	21	426
2410	KULTURTLBUD	2 281	1 963	318	14
2411	BIBLIOTEK	1 114	1 034	80	7
2421	UTGÅR 2011	0	-2	2	0
Sum ramme: 3 Oppvekst og kultur		56 978	55 917	1 061	2

Området i sum har et mindreforbruk på kr 1,061 million kroner.

Skolene

Alle skolene hadde i 2016 i sum et mindreforbruk på 0,5 mill. Mindreforbruket skyldes sykepengerefusjoner på Lyngsdalen oppvekstsenter, med hovedvekt på barnehagedelen. Både Eidebakken og Lenangen balanserer i 0.

Skolene driver i dag nøkternt og godt.

Barnehagene

Området i sum har et negativt avvik på 0,1 mill. Barnehagene har tilpasset seg nedgangen i barnetallet i Lenangen og oppgangen i barnetallet på Lyngseidet underveis i året. Kavringen barnehage åpnet den siste avdelingen våren 2016.

Barnehagene tilpasser seg barnetallet og driver nøkternt og godt.

Kultur og bibliotek

Området har i sum et mindreforbruk på 0,35 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak vakanse på kulturområdet.

2.2.3.1 Måloppnåelse

Grunnskolene:

Per 1. oktober 2016 hadde grunnskolene i Lyngen 302 elever fordelt på 3 offentlige skoler. Skolene hadde totalt 51 lærere.

Lokale mål for grunnskolen i Lyngen i 2016: K-sak 114/16:

- Skolemiljøet ved skolene i Lyngen skal preges av trygge rammer der barn, unge og voksne skal oppleve å være inkludert i et fellesskap de selv har mulighet til å påvirke og bygge.
- Grunnskolen i Lyngen skal i samarbeid med hjemmet gi elevene et best mulig faglig og sosialt grunnlag til å begynne på og fullføre videregående opplæring
- Grunnskolen i Lyngen skal arbeide med utvikling av tilpasset opplæring i skolene for å minke/begrense bruken av spesialundervisning. Grunnskolen i Lyngen skal arbeide med å få flere elever opp på et høyere mestringsnivå i nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk, med særlig fokus på å heve elever fra mestringsnivå 1 (laveste nivå)
- Grunnskolen i Lyngen skal skåre bedre (lavere) enn nasjonalt nivå på faktoren mobbing.
- Skolene i Lyngen skal håndheve nulltoleranse for mobbing.
- Grunnskolepoengene i Lyngen skal ligge på minst nasjonalt nivå.
- Grunnskolen i Lyngen skal arbeide for at elever med høyt mestringsnivå skal få tilpassa undervisning med større utfordring, slik at de kan utvikle seg til ett høyere nivå.

De lokale målene for grunnskolen i Lyngen blir evaluert hvert år i tilstandsrapporten. Oppvekstplan 6-16 er en overordnet plan for skolene i Lyngen. Her var satsingsområdet i 2016 klasseledelse, og Lyngen kommune har året 2016 deltatt i pulje 4 i Ungdomstrinn i utvikling med fokus på klasseledelse. Dette har ført til at utviklingsfokuset i skolene i Lyngen har vært skjerpet i 2016, og dette vil også fortsette i 2017.

Lyngen kommune samarbeider fortsatt med Nordkjosbotn videregående skole om et lyd/bilde prosjekt som ble igangsatt høsten 2014. Dette prosjektet har så langt gode resultat. Elever ved Nordkjosbotn videregående skole hjemmehørende i Lyngen, får inntil en dag per uke undervisning via lyd/bilde på Eidebakken skole.

Prosjekt skolemåltid er videreført og viser så langt gode resultat. Helårsåpen SFO ble iverksatt i 2016. Ordningen skal evalueres i 2017, og resultatet vil legges fram for Levekårsutvalget.

Også DKS og MOT ble gjennomført etter planen i 2016. Av regionale satsinger har Lyngen kommune deltatt i et regionalt prosjekt, HoppIde, med fokus på Ungt entreprenørskap, samt at skolene arbeider med å bli sertifiserte miljøfyrtårn. Sertifiseringen forventes å være ferdigstilt i 2017.

Lyngen kommune finansierte totalt 6 læreres videreutdanning i 2016, finansiert av statlige og kommunale midler og fond. Grunnskolene i Lyngen foretar årlig en kompetansekartlegging for å se på nåværende og kommende kompetansebehov.

Bassenget på Eidebakken har vært stengt siden høsten 2014. Arbeidet med renovering av bassenget starter opp i 2017.

Prosjekt ombygging/renovering av Lenangen skole startet opp i 2015. Her forventes det byggestart våren 2017.

Barnehagene:

Alle barn som søkte barnehageplass i 2016 fikk plass på sitt 1. eller 2. valg. Per desember 2016 var det fullt i Knøttelia barnehage, og noe ledig kapasitet i de andre barnehagene.

Barnehagene hadde følgende satsingsområder i 2016, nedfelt i oppvekstplan 0-6 år:

- Natur, miljø og teknikk

Barnehagene har drevet barnehagebasert kompetanseutvikling innenfor satsingsområdet i 2016 i samarbeid med Nordnorsk vitensenter, og delvis finansiert av Fylkesmannen i Troms. Dette har vist seg å være en god modell for kompetanseutvikling i barnehagen som en vil prøve å videreføre i 2017.

Ved årsslutt var det 42 barn i Knøttelia barnehage, 12 barn i Lenangen barnehage, 8 barn i Lyngsdalen oppvekstsenter, avdeling for barnehage og 34 barn i Kavringen barnehage. Det var ved utgangen av året 2016 ledig kapasitet ved tre av fire barnehager i kommunen. Sammenlignet med 2015 ser vi en økning på 7 barn i Lyngseidet området, og en nedgang på 5 barn i Lenangen. I Lyngsdalen har barnetallet vært stabilt.

Resultatet fra foreldreundersøkelsen, tatt høsten 2016, viser at vi har høy brukertilfredshet i våre barnehager sammenlignet med Troms og landet forøvrig.

UTVALG	ÅR	BESVARTE / INVITERTE	PRIKKET	SIST OPPDATERT
Lyngen kommune (2016)	2016	49 / 81 (60,49 %)		26.04.2017
Nasjonalt (2016)	2016	86191 / 125584 (68,63 %)		26.04.2017
Troms (2016)	2016	2315 / 3518 (65,80 %)		26.04.2017

Foreldreundersøkelsen

	Lyngen kommune (2016)	Nasjonalt (2016)	Troms (2016)
Ute- og innemiljø	4,4	4,1	4,1
Relasjon mellom barn og voksen	4,6	4,6	4,5
Barnets trivsel	4,9	4,7	4,7
Informasjon	4,5	4,2	4,1
Barnets utvikling	4,9	4,6	4,6
Medvirkning	4,5	4,2	4,2
Henting og levering	4,7	4,4	4,3
Tilvenning og skolestart	4,6	4,5	4,4
Tilfredshet	4,8	4,5	4,4

Kultur:

Målsetting: Kommunen og lokalsamfunnet skal sammen tilrettelegge for positive opplevelser og verdier, slik at ungdom skal ønske å bosette seg her som voksen.

Kulturskolen ga i 2016 instrument- og sangopplæring til 104 elever. I tillegg mottok ca. 100 barn et tilbud gjennom kulturskoletimen. Per pr 1.oktober 2016 Kulturskolen hadde 5 elever på venteliste.

Kulturskolen hadde i 2016 følgende utadrettede aktiviteter:

- *Go' Lørdag. Fire samlinger 5 elever deltar.
- *Kortilbud 1 – 4 klasse.
- *UKM 2016
- *Bandprosjekt EUS, tirsdager.
- MOT-konsert
- *Vårkonsert kulturskolen.
- *Elever fra Go'Lørdag med på konsert i Balsfjord
- *Go Lørdag Skolekonserter Eidebakken og Hatteng.

Høsthalvåret 2016:

- *Barnekor deltatt på konsert med Kirke og bygdekoret
- *Åpnet Bokdagene på biblioteket.
- *Kulturskoleelever deltar på konsert med korpset.
- *Kulturskolen bidrar med lyd på konferanse Arctic Race of Norway
- *Konsert ved semesteravslutning på Eidebakken.
- *Lunsjkonsert Rådhuset.
- *Grunnskolenes juleavslutning, Lyngsdalen og Lenangen.
- *Minikonsert omsorgssenteret Lyngseidet.
- *Minikonsert omsorgssenteret Lenangen
- *Minikonsert barnehagen Lenangen.

I tillegg til dette har Kulturskolen naturligvis gjennomført sin kjerneoppgave: tilbud om opplæring på ulike instrumenter til alle i 4 – 10 klasse i Lyngen.

I 2016 innledet Lyngen Kulturskole et samarbeid med Storfjord og Balsfjord. Etter søknad fikk de tre kommunene støtte til oppstart av et talentutviklingsprogram, i tråd med det som står i den nye rammeplanen. Oppstart var i januar 2016. Fem elever fra hver kommune deltar. De tre kommunene samarbeider også i arbeidet med den nye rammeplanen for kulturskolene. UKM ble gjennomført i mars 2016. Kulturskolen hadde ansvar for arrangementet.

Kulturtilbud drev i 2016 ungdomsklubber både i Lenangen og på Lyngseidet, med enkelte felles klubb dager. Sommeren 2016 ble Lenangen skole revet, og etter dette har klubben i Lenangen vært uten lokaler. Det nye Ungdomshuset på Lyngseidet, GLA, åpnet i februar 2017.

Ungdomsrådet drev utstrakt møteaktivitet, samt stod for arrangementene åpen dag i alpinbakken, konsert under PULS Lyngen, natturnering og Lyden av Lyngsalpene.

Lag og foreninger mottok kulturmidler etter søknad, samt at grendelagene mottok aktivitetsstøtte. I tillegg tilbyr Lyngen kommune fortsatt gratis utlån av kommunens lokaler for lag og foreninger tilknyttet Lyngen kommune, som et stimulerings tiltak. Den kulturelle spaserstokken hadde flere konserter på institusjonene og i lokalsamfunnet, og Lyngen kommune, i samarbeid med lag og foreninger, tok imot flere produksjoner fra Kultur i Troms. I forbindelse med bygging av ny skole i Lenangen, vil det også bli etablert et mindre kulturhus og ny idrettshall. Dette vil gi god mulighet til å arrangere forestillinger, utstillinger og andre mindre arrangement. Den nye idrettshallen vil bidra til økt fysisk aktivitet, særlig i vintermånedene.

Inneværende år har Lyngen kommune søkt om spillemidler for omlag 18-19 millioner, som delfinansiering av anlegg som ny klatrevegg, basseng, tiltak i parken, varme/lys/kunstgress/løpebane Lyngenhallen. I tillegg har vi en fornyet søknad på om lag 3 millioner til finansiering av kunstgress Lyngstua, hvor de totale utgiftene nå er på mer enn 8 millioner kroner.

I arbeidet med Lyngenhallen er det fremkommet behov for ytterligere oppgraderinger, både når det gjelder bytte av tak og tilrettelegging med universell utforming med mer. Det må dermed avsettes midler, dersom dette arbeidet skal settes i gang.

Det er et stort behov for kulturhus på Lyngseidet. Per i dag finnes ikke egnet lokale til å ha mindre/større konserter eller utstillinger.

Kulturavdelinga var også engasjert i prosjektene *Aktiv Lyngen*, *Forebygging og oppfølging av drop-out* og *Ungdom i arbeid*. Også innenfor prosjektene har det vært utført brukerundersøkelser som viser at brukerne er svært fornøyde med tilbudet, både i Tromsø og i Lyngen.

Brukerundersøkelse Aktiv- treffpunkt Tromsø (29 svar):

Brukerundersøkelse Aktiv- treffpunkt Lyngen (37 svar):

Alt i alt har barn og unge i Lyngen et godt utbygd tilbud, ikke minst på grunn av aktivitetsnivået til idrettsklubbene og lag og foreninger i kommunen.

Biblioteket:

Det har i 2016 vært gjennomført mange arrangement på Lyngen folkebibliotek: Trespråklig eventyrturne, Ordførerens time, Quiz for barn i Puls-Lyngen helgen, aktivitetsdag for barnehagene (juniorene), Paneldebatt Solhov: Hvor går Lyngen i samarbeid med Puls Lyngen og Stedsutviklingsprosjektet, foredrag av Ivar Bjørklund om Anders Larsen – «En sjøsamisk pionér», Paaskiviikko: Foredrag med Laila Lanes og konsert med Surunmaa, OleBok for 6-åringer, «Når kommer trekkfuglene til Nord-Norge?» Foredrag av Robert Barrett, «Meisens hemmelige liv.» Foredrag og forfattermøte med Andreas Tjernshaugen, forfattermøte med Britt Karin Larsen som fortalte i fra bøkene om folket på Finnskogen, strikkekafe, feiring av Roald Dalhs 100 års dag med klassebesøk fra 5-7. trinn fra Eidebakken skole, Les for svingende med bokfest, OleBok for 4-åringer, «Friluftslivet og de mulighetene det gir for alle.» Foredrag og debatt med Maja Sjøskog Kvalvik fra Isahavskysten friluftsråd, Mikal Nerberg toppturguide, Steffen Dreyer fra frivillighetsentralen, og Jan R. Olsen fotograf med ny turbok, IBBY norsk barnebokforum – lydbildepresentasjon av årets bøker.

Biblioteket har deltatt på 3 seminar i formidling i regi av folkebiblioteket som litteraturhus. Dette er for å bli bedre på formidling og tryggere i en samtale med og bokbad av forfattere. Vi

har vært med på utvikling av ny regional bibliotekplan for Troms og handlingsprogram for Troms fylke, hvor visjonen er «All verdens kunnskap og kultur til alle!»

Biblioteksjefen i Lyngen er superbruker på de nye nettsidene til bibliotekene i Troms og har hatt opplæring på de andre bibliotekene i Nord-Troms. Det har vært kompetanseheving på biblioteksjefen i form av studier ved UiT. «Muntlig formidling» som ble avsluttet våren 2016.

Vi bestemte ut i fra lave besøkstall på bokbussen å endre ruten og tilbudet til Lyngsdalen oppvekstsenter og Kavringen barnehage. Biblioteksjefen har stilt seg til disposisjon for formidling av og utlån av bøker på Kavringen barnehage og Lyngsdalen oppvekstsenter. Det har også vært kjørt et pedagogisk opplegg for småtrinnet på småtrinnet på Lyngsdalen oppvekstsenter som vi vil fortsette med våren 2017. På grunn av rivningen av Lenangen skole og at de er uten skolebibliotek høst 2016 og våren 2017 så har vi med endring av bokbussruten kunne kjøre bokbussen ut til Lenangen hver uke istedenfor annen hver uke.

Lyngen folkebibliotek ligger langt over gjennomsnittet på landsbasis for utlån av bøker til barn og ungdom, mens landsgjennomsnittet er på 9,28 så ligger Lyngen folkebibliotek på 14.37. Dette er noe som vi er stolte av og vi vil jobbe aktivt for å bevare og vi vil også jobbe aktivt for å øke utlån til barn og ungdom.

Dette beviser at bevisst satsing og tilrettelegging av bibliotektenester til barn i Nord-Troms utgjør en forskjell. Prosjektet framtidens kunnskapsarena har vært en suksess. De gode rutinene og samarbeidet vi har med skoler/barnehager har fortsatt etter prosjektslutt. Tallene i fra andre regioner i fylket viser at ingen regioner er like gode på barn og bøker som vi i Nord-Troms. Biblioteksjefen har deltatt på «Vertskaps- og lokalkunnskapskurs» for Nord-Troms for at biblioteket skal kunne fungere som turistinformasjon når Visit Lyngenfjord er stengt. Biblioteket har også fått utstyrsparken til Lyngen kommune som vi har lagt inn i vårt biblioteksystem og låner ut.

2.2.4 Helse, sosial og omsorg

Ramme: 4 Helse, sosial og omsorg	Buds(end)	Regnskap	Avvik i	
	2016	2016	kr	Avvik i %
3100 HELSE, SOSIAL OG OMSORGSPROSJEKTER	270	428	-158	-58
3105 HELSE OG OMSORG ADM.	3 230	2 985	245	8
3310 SOSIALTJENESTEN	4 085	3 825	260	6
3311 BARNEVERNSTJENESTEN	3 750	3 908	-158	-4
3411 PRAKTISK BISTAND	2 386	2 240	146	6
3412 TILTAK ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE	2 238	2 179	59	3
3414 HJEMMETJENESTEN YTRE LYNGEN	9 042	9 471	-429	-5
3450 LYNGSTUNET HELSE- OG OMSORGSSENTER	53 390	53 838	-448	-1
3451 LANGTIDSAVDELING LYNGSTUNET	0	79	-79	0
3452 KORTTIDSAVD./KAD LYNGSTUNET	0	31	-31	0
3453 HJEMMETJENESTEN INDRE LYNGEN	0	17	-17	0
3454 RUS OG PSYKISK HELSE	0	10	-10	0
3510 SOLHOV BO- OG AKTIVITETSENTER	8 935	10 408	-1 473	-16
BUDSJETTRAMME HELSE, SOSIAL OG				
3900 OMSORG	-165	0	-165	100
Sum ramme: 4 Helse, sosial og omsorg	87 161	89 417	-2 256	-3

Området hadde et samlet merforbruk på vel 2,2 mill. kroner.

Prosjekter

Det ble i 2016 søkt om tilskudd fra staten til følgende prosjekter:

- Rekruttering, kompetanse og innovasjon – fikk kr 800 000
- Kommunepsykolog tilskudd kr 300 000
- Kommunalt rusarbeid 1,3 mill. kroner
- Helhetlig tilbud til pårørende (ambulerende avlaster) kr 800.000
- Lindrende team- kreftbehandling kr 175 000
- Boligsosialt arbeid kr 650 000
- Samhandlingspilotene (barn/unge) kr 300 000,
- Styrking av barnevern kr 340 000.

Det er betydelige beløp som er blitt gitt, og som gir oss muligheter for å utvikle tjenestene. Det blir også brukt betydelig med tid for å søke om tilskudd, få de igangsatt og å føre regnskap og rapportere om bruk av midlene.

Sosialtjenesten

Det ble et positivt avvik på kr 260 000. Flyktningetjenesten er belastet regnskapet med kr 525.000 uten at det er overført midler fra integreringstilskuddet. Om midler var blitt overført til budsjettet, ville avviket vært kr 785 000. Årsaken til det positive avviket er et betydelig mindre forbruk av kvalifiseringsstøtten. Budsjett for økonomisk sosialhjelp går i balanse. I 2016 ble sosialtjenesten styrket med 0.5 årsverk i engasjement, som fra 2017 er vedtatt omgjort til fast stilling.

Barneverntjenesten

Et negativt avvik på kr 158 000. Tjenesten er sårbar, men i 2016 har det ikke vært behov for å iverksette tiltak utover det som det var budsjettert med.

Det er igangsatt arbeid med å etablere en interkommunalt barneverntjeneste i Nord-Troms. Det er ansatt prosjektleder med midler fra fylkesmannen. Prosjektlederen er fysisk plassert i Kåfjord kommune. I 2017 vil det bli fremmet en politisk sak om å etablere et interkommunalt barnevern.

Hjemmetjenesten Ytre Lyngen

Et negativt avvik på kr 429 000 hvor årsaken hovedsakelig er økte utgifter til vikarer, pensjon og matvarer.

Lyngstunet helse- og omsorgssenter

Lyngstunet fikk et negativt avvik på kr 448 000. Det som er nytt fra 2016 er at flere av avdelingene er blitt egne ansvarsområder med egne budsjett. Det ble gjort et politisk vedtak om å dele hjemmetjenesten og korttidsavdelingen til to egne enheter, og de organisatoriske endringene ble gjort i februar 2016. Budsjettmessig fordeling ble ikke gjennomført da man så at det beste var å avvente til budsjett 2017. Å få to mindre enheter med egne ledere har vært positivt for arbeidsmiljøet. Pleie- og omsorgstjenestene har mindre negative avvik. Kjøkkentjenesten har et negativt avvik på kr 264 000. Utgifter til matvarer er kr 125 000 mer enn budsjettert, samt at inntekt på salg av mat gikk kr 239 000 i minus.

Det største negative avviket er ved legetjenesten, og er på ca. 1.5 mill.

Legetjenesten

Tre av våre fastleger har en gammel avtale om Nord-Norges permisjon. Avtalen går ut på at når legen har jobbet 3 år i kommunen, gir det rett til 4 måneder med permisjon med 100 % lønn. Den enkelte lege har praktisert ulike måter å ta ut permisjonen på, og det er også blitt samlet opp permisjon over mange år som ble tatt ut i 2016. Når legene avvikler permisjonen, blir det leid inn vikarer, som oftest blir det brukt vikarbyrå, som Lyngen kommune betaler for. En av legene har avviklet Nord-Norges permisjon i hele 2016 pga. oppsamlet tid, noe som har gitt en ekstra utgift på en årslønn i regnskapet.

Solhov bo- og aktivitetssenter

Solhov bo – og aktivitetssenter hadde et negativt avvik på 1,473 mill. kroner. Det ble brukt mer i lønn, vikarer, overtid og pensjon enn budsjettert. Beboerne blir eldre, og får redusert helse. Det har vært flere innleggelse på sykehuset, og personell følger med. Når sykehuset sier at det er behov for kjent personell, blir lønnsutgifter refundert, men noe av utgiftene tilfaller oss.

Det er behov for mer personell med høgskoleutdanning, og selv om en prøver å rekruttere aktivt får en ikke de ansatte til å ta formell utdanning. Noen prosedyrer skal bli utført av høgskolepersonell, andre kan få dispensasjon fra fylkesmannen for å gjøre prosedyrer. Det er et påtrykk fra fylkesmannen om å få flere med høgskoleutdanning inn i tjenesteområdet.

Statlig tilsyn

Det har vært 1 tilsynsbesøk fra Fylkesmannen ved Solhov bo- og aktivitetssenter. Tilsynet resulterte i at vi fikk avvik. Vi må ha mer opplæring av ansatte for å unngå bruk av tvang og

makt. Avvikene er lukket ved å lage en plan for opplæring. Tilsyn er med på å øke kvaliteten på tjenestene.

Forvaltningsrevisjon

Kommunerevisjon foretok en revisjon av rus- og psykisk helsetjeneste. Det ble gitt et avvik ang rutiner ved å tilby brukere individuell plan, tilbud om plan må bli dokumentert i datasystemet Profil, og om brukeren evt. takker nei til planen.

2.2.4.1 Måloppnåelse

Barn-unge

Det er etablert tverrfaglig gruppe med representanter fra oppvekst, helsestasjon, barnevern, kommunepsykolog, lege, Nav og rus/psykisk helse som jobber forebyggende i forhold til barn- og unge. Gruppen kaller seg «Ressursgruppe for barnets beste», og er et resultat av at de fleste som er med i gruppa, var med i KS nettverk, **god samhandling barn- og unge**, hvor fokus særlig var rettet mot barn i risikogrupper (rus og psykiske lidelser). Helsestasjon, barnehage og barnevern har deltatt i et prosjekt innfor foreldreveiledning, og har startet opp med kurs i kommunen.

Fra september 2015 har det vært ansatt psykolog i kommunen. Det er bestemt at stillingen skal være prioritert for barn og unge. Psykologen jobber nært opp mot våre ungdomsskoler, men har også gjort seg kjent i barnehagene og i barneskolene. Kommunepsykologen og miljøarbeider for barn/unge har etablert møteplass en ettermiddag/kveld i uka for ungdom fra Lyngen som går på skole i Tromsø.

Stillingen er tatt med i økonomiplanen 2017-2020. Fram til 2020 gir staten kr 300 000 i tilskudd. Fra 2020 blir kommunepsykolog en lovpålagt tjeneste.

Frisk liv, folkehelse og rehabilitering

I 2016 har en prøvd å få etablert frisklivssentralen, det er utfordringer særlig i forhold til å skaffe egne lokaler. Nå er gruppene samlet i den gamle delen av Eidebakken skole. Deltakerne i gruppene er henvist av lege. Det blir gjennomført en helsesamtale ved oppstart og midtveis etter 6

uker og slutt evaluering. Den kommunale fysioterapeuten og jordmor arrangerer kurs for de gravide. Det blir satset på rehabilitering gjennom et nært samarbeid mellom fysioterapeut, ergoterapeut og hjemmetjenesten. Ergoterapeuten har undervist de ansatte innfor pleie- og omsorg om hjemme rehabilitering (trening), og det er etablert rehabilitering hjemme hos brukerne. Målsettingen for tiltakene er å utsette behov for institusjonsplass.

Kommunefysioterapeuten har åpen trening for beboere ved Lyngstunet og eldre utenfra en dag i uka.

Det er blitt etablert dagtilbud for hjemmeboende mennesker med demens sykdom. Omfanget er 1 dag i uka i Indre Lyngen og 1 dag i Ytre Lyngen. Tilbudet har omfattet 7 – 8 personer. Selv om det kun er en dag i uka, er det et positivt tiltak både for den det gjelder og for pårørende.

Samarbeidsprosjektet om aktivitetsvenn for mennesker med demens sykdom har fortsatt, dette er igangsatt av Nasjonalforeningen for folkehelse. Helselaget Vårvon på Jægervatn har vært den lokale arrangør, og har bidratt med tilstelninger. Gjennom samarbeidet har en klart å få utdannet 10 personer til aktivitetsvenn.

Gjennom samarbeid mellom Frivilligsentralen, Eidebakken ungdomsskole og Lyngstunet, har elever hatt aktivitet en dag i uka for beboere ved Lyngstunet. Tiltaket har vært meget positivt, og det blir ønsket som en fast ordning.

Hver onsdag arrangerer Røde Kors besøkstjeneste hyggestund for beboere ved Lyngstunet, det samme gjør «Sentervennene» ved Lenangen omsorgssenter. Den frivillige innsatsen er et nyttig bidrag også innfor eldreomsorgen.

Psykisk helse og rus

Det er etablert et aktivitetstilbud - Sollia aktivitet - for mennesker med rus/psykiske problemer. Etter at det grønne bygget brant ned i desember 2014, ble tilbudet etablert i det gamle sykehjemmet. Det er 7 – 8 personer som bruker stedet regelmessig.

Det er nedsatt ei arbeidsgruppe som har utredet arbeidsmuligheter for funksjonshemmede i tillegg til Lyngsalpan Vekst. Det er behov for flere arbeidsplasser/aktiviteter for mennesker med funksjonshemming som ikke fyller vilkår om produksjonsevne ved Lyngsalpan Vekst.

Etablering av kommunal akutt døgntilbud (KAD –seng)

Fra 01.01.16 ble det lovpålagt at kommunene skal tilby øyeblikkelig hjelp seng enten i egen kommune eller i samarbeid med andre kommuner. I Lyngen er senga etablert ved korttidsavdelingen på Lyngstunet. Det er vakthavende lege som kan legge inn pasienter, i henhold til underskrevet tjenesteavtale med Helse Nord – Universitetssykehuset. Bruken av tilbudet har vært på ca. 30 %, men har økt på slutten av året. Tilbudet er foreløpig i en innkjøringsfase.

Utviklingstrekk innfor helse- og omsorg

KOSTRA-tall for 2016 viser at brukere over 67 år som har hjemmesykepleie og praktisk bistand er på samme nivå som i 2015. Det er mottakere under 67 år som øker. Det er i samsvar det utviklingen nasjonalt. Behovet for hjelp øker blant de yngre mennesker, mens de eldre får bedre helse, og klarer seg selv.

KOSTRA-tall viser også at utgifter til pleie- og omsorgstjenestene i Lyngen er lavere enn sammenlignbare kommuner, men for legetjenesten er den høyere.

Når det gjelder institusjonsplasser, viser utviklingen at behovet for plasser for mennesker med demenssykdom øker, og at det er behov for flere plasser enn hva vi kan tilby.

Per i dag har Lyngen kommune 24 sykehjemsplasser (langtid), som er fordelt med 8 plasser på 3 små avdelinger, 2 av avdelingene er tilrettelagt for mennesker med demenssykdom, en av de 16 plasser blir brukt som avlastningsplass for hjemmeboende med demens sykdom. Dette blir gjort for at mennesker med demenssykdom opplever trygghet med et lite og oversiktlig miljø. En regner med at 4 av 5 som har behov for langtidsplass er dement. Utviklingen i Lyngen er som på landsbasis, og det er behov for flere tilrettede plasser både nå og i årene som kommer.

Lyngen kommune ligger under gjennomsnittet når det gjelder antall sykehjemsplasser, og i snitt blir 4 av de 6 korttidsplasser brukt som langtidsplass, noe som også har gitt en betydelig merinntekt i vederlagsbetaling. Samtidig er det en utfordring å ha ledig plass når sykehuset melder ut pasient som er klar for overflytting til kommunehelsetjenesten. Klarer vi ikke å ta imot pasienten, må vi betale kr 5000 pr døgn på UNN.

Omsorgsboligene våre er gode buffere for å begrense behovet for sykehjemsplasser. Ved Lenangen omsorgssenter er det 12 omsorgsboliger, Lyngstunet har 23 omsorgsboliger, og Solhov 15 omsorgsboliger. Alle våre omsorgsboliger har heldøgnsbemanning, noe som betyr at det kan bli satt inn ekstra ressurser ved akutt sykdom eller økt pleiebehov. Målsettingen vår er at eldre og mennesker med funksjonshemming skal kunne bo hjemme hele livsløpet, og når vårt tiltak og tildelingsteam har møte 2. hver uke, er det denne målsetting som styrer valget av tjenester.

Det er behov for personell 24 timer i døgnet alle årets dager for å gi pleie- og omsorgstjenester. De som går i turnus jobber hver 3. helg, noe som er en meget god ordning for arbeidstakerne, men som resulterer i at det blir mange små helgestillinger (fra 14% -25%). Det er vanskelig å få disse stillingene besatt, og konsekvensen blir ustabil bemanning i helgene, og vikarer uten formell kompetanse. Dette gjelder i hovedsak omsorgsfagarbeidere, da de fleste av våre sykepleierstillinger er hele stillinger.

Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen begynner nå å gi virkninger på vår tjeneste. Pasientene som blir overflyttet for videre oppfølging krever personell med kompetanse, samt medisiner og annet medisinsk utstyr. I årene framover må en ta høyde for at utgiftene i forbindelse med reformen vil øke.

Kompetanse: Gjennom rekrutterings- og kompetansemidler som vi får tildelt fra staten, har kommunen gitt støtte til dem som tar utdanning eller øker sin kompetanse. I 2016 tok 3 av våre assistenter fagbrev i omsorgsfagarbeid, flere holder på med å ta fagbrev. Høsten 2014 startet 3 avdelingsledere på utdanning i ledelse, de var ferdig vår 2016. Helsedirektoratet har fokus på at det er viktig å ha kvalifiserte ledere innfor helsetjenesten.

Høsten 2016 ble «Rekrutterings- og kompetanseplan 2016 – 2020, helse- og omsorgsområdet i Nord-Troms» lagt fram til politisk behandling i alle Nord-Troms kommuner. Da planen kom etter at budsjettarbeidet var blitt gjort, ble det ikke foreslått tiltak for 2017. Politikerne ba om at planen måtte bli fulgt opp i forbindelse med budsjettarbeid for 2018

Data/Velferdsteknologi:

Det er nedsatt ei arbeidsgruppe som jobber aktivt med å ta i bruk velferdsteknologi. Velferdsteknologi er med på å gjøre menneskene selvstendig, og styre sin hverdag uten å være avhengig av at hjelpa kommer på faste tidspunkter i døgnet, samtidig skal det spare på ressurser (både menneskelige og økonomiske). Det er en rask utvikling av teknologien, og ved statlig styring, skal en prøve å innføre samme type teknologi i alle landets kommuner. I vår økonomiplan 2016 -2019, er det satt av 1 mill. kroner hvert år til formålet. Det er etablert en egen arbeidsgruppe i Nord-Troms, hvor fylkesmannen har gitt tilskudd til prosjektleder.

I 2016 har hjemmetjenesten tatt i bruk «Mobil omsorg». Det betyr at personell kan dokumentere på data ute hos brukeren. Alle enheter innfor pleie- og omsorg skriver rapporter inn i datasystemet Profil. Det er gitt opplæring til alle ansatte om viktigheten av riktig *dokumentasjon av helsehjelp*. All kommunikasjon mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen skjer via elektronisk meldingsutvikling, noe som har redusert kommunikasjon via telefon til det minimale. Skriftlig kommunikasjon er med på å kvalitetssikre informasjonen.

Planverk:

Det er utarbeidet en oversikt over folkehelsen i Lyngen kommune. Konstituert kommuneoverlege har ledet arbeidet, men alle avdelinger innfor helse- og omsorg har bidratt. Folkehelseoversikten skal danne grunnlag for samfunnsdelen i kommuneplanen.

2.2.5 Plan, næring og teknikk

Ramme: 5 Plan, teknikk og næring	Buds(end) 2016	Regnskap 2016	Avvik i kr	Avvik i %
4400 BYGG OG ANLEGG, PROSJEKTER	233	-200	433	186
4405 PLAN	2 505	2 189	316	13
4407 NÆRING	2 584	2 482	102	4
4410 BYGG OG ANLEGG	28 948	28 119	830	3
4412 FORVALTNING TEKNISKE TJENESTER	3 278	2 447	831	25
4710 VANN OG AVLØP	-413	-600	187	-45
4810 FEIING OG BRANNBEREDSKAP	3 372	3 223	149	4
Sum ramme: 5 Plan, teknikk og næring	40 507	37 660	2 847	7

Det er et samlet mindreforbruk for området på ca. 2,85 mill. kroner.

Prosjekter

Merinntekter pga. bruk av bundne driftsfond. Prosjektstilling til kommunereformarbeid er her belastet med ca. kr 62 000.

Sommeren 2016 ble bl.a. prosjektet Ren Kyst gjennomført hvor man engasjerte ungdom i sommerjobb. Prosjektet ryddet litt over 10 tonn marint avfall langs kyststripa i Lyngen, bl.a. 3 tonn i Storskogholmen naturreservat. Prosjektet ble hovedsakelig finansiert av tilskudd fra Avfallsservice AS.

Stedsutviklingsprosjektet fortsetter og fikk i 2016 gjennomført flere tiltak, bl.a. opprustning av Parkveien og Elveparken.

Plan

Mindreforbruk på ansvarsområde 4405 skyldes hovedsakelig vakant stilling, lavere lønnskostnader samt merinntekter fra Tyttebærvika.

Det er brukt ca. kr 300 000 på kjøp av konsulenttenester til arbeidet med kommuneplaner, som har sammenheng med kommunestyrets planstrategi.

Næring

Mindreforbruk skyldes ubrukte midler på driftsbudsjettet.

Innenfor næringsssatsingen har Lyngen kommune fokusert spesielt på utvikling av nye næringsarealer og tilrettelegginger for næringslivet. Spesielt nevnes gjennomføringen av Furufalten industriområde hvor ny infrastruktur på vei, vann og avløp samt sikring av industriområdet mot flom og havnivåstigning er foretatt. Videre har kommunen påbegynt reguleringsarbeid og prosjektering av tre nye havneanlegg med næringsarealer på Vollneset, Tyttebærvika og Sandneset. I alt investeringer på 61,5 millioner over en tre års periode.

Bygg og anlegg

Mindreforbruk på ansvarsområde 4410 skyldes i hovedsak vedlikehold, mindreforbruk strøm og besparte leieutgifter. Nye brøyteavtaler, inngått i 2016, ga vesentlig høyere kostnader enn opprinnelige avtaler.

Forvaltning av tekniske tjenester

Mindreforbruk på ansvarsområde 4412 skyldes for en stor del periode med vakant stilling som byggesaksbehandler og økte inntekter fra saksbehandlingsgebyr, i tillegg har ansatte deltatt og vært lønnet over ulike investeringstiltak.

Vann og avløp

Vann og avløp, (ansvar 4710). Aktiviteten innenfor dette ansvarsområdet har for en stor del vært knyttet til løpende vedlikehold. Det har i tillegg vært utført ca 300 meter med nye vann- og overvannsledninger. Reparasjon og utbedring av feil på avløpsledninger medført noe innsats og kostnader(Elvebakken/Øvergård).

Aktivitetsnivå 2016 innenfor Plan, næring og teknikk

Aktivitetsnivået innenfor Plan, næring og teknikk i 2016 er vist i Tabell 1.0 og 2.0.

Tabell 1.0 Nøkkeltall aktivitet saksbehandling Plan, næring og teknikk for perioden 2013-2016

Aktivitetsområde	2016	2015	2014	2013	Endring 2015 til 2016
Matrikelbrev – oppmålingssaker	49	21	30	37	28
Endring av eiendom/opprettning nye matrikler	78	32	30	12	46
Jordlovsaker	5	5	6	4	0
Konsesjons og drivepliktsaker	6	9	3	4	-3
Byggesaker	60	49	58	35	11
Ferdigattester	28	35	32	Ikke data	-7
Utslippssaker	11	13	9	10	-2
Plansaker sluttbehandlet i kommunestyret	6	2	1	1	4
Næringsfondet – behandlede søknader	43	36	26	22	7
Motorferdselssaker	63	43	35	32	20

Tabell 2.0 Nøkkeltall aktivitetsnivå Plan, næring og teknikk for perioden 2014-2016

Aktivitetsområde	2016	2015	2014	Endring 2015-2016
Antall bruk i drift	50	50	56	-0
Produksjonstilskudd ¹ , (kr)	18 438 982	17 166 435	17 682 696	1 272 547
Jordbruksarealer i drift, (dekar)	14151	15 000	15 000	-849
Utbetalte NMSK-midler - skogkulturmidler, (kr.)	85 857	0	26 670	85857
Skogkultur - planting/rydding//tynning, (da)	45	3 000	42	-2955
Avvirket virke, (m3)	3000	2 020	3 000	935
Nybygg/opprusting skogsbilveier, (meter)	1500	900	7 000	600
Skogbruksfondet - saldo pr. 31. desember, (kr.)	63 140	63 140	63 140	0
Tildelte BU-midler totalt (tilskudd + lån)	1 600 079	5 400 000	1 800 000	-3 799 921
Tildelte SMIL midler, (kr.)	19 250	107 000	149 000	-87 750
Regionalt Miljøprogram (RMP)	747 385	676 354	798 560	71 031
Byggeklare kommunale boligtomter	31	25	17	8
Solgte kommunale boligtomter	0	0	0	0

¹ Vedrørende produksjonstilskuddsmidlene anmerkes at kommunene kun har funksjon som forvalter av disse ressursene. Midlene er således ikke kommunale, og de er heller ikke budsjettet via det kommunale budsjettet. Midlene er statlige, og kommunen forvalter saksbehandling og produserer utbetalingsunderlag for utbetaling. Selve utbetalingene skjer via fylkesmannens økonomisystem.

Aktivitet	2016	2015	2014	2013
Næringsfondet – totalt søknadsbeløp (kr.)	5 923 403	4 194 327	3 830 213	1 806 680
Næringsfondet – totale tildelinger, (kr.)	1 536 000	1 442 000	1 559 438	643 000
Næringsfondet – disponibel saldo pr. 31. des., (kr.)	1 915 238	1 556 638	1 638 934	2 001 372
Driftsutg. 42 km kom. veier/GS-veier (kr./pr. km.) ²	220 585	78 276	62 619	Ingen data
Vann – utskifting vannledning, (meter)	305	500	550	0
Vann – nyanlegg vannledning, (meter)	0	950	0	25
Avløp – utskifting avløpsledning, (meter)	0	180	100	0
Avløp – nyanlegg avløpsledning (meter)	0	420	0	100
Avløp – utskiftet overvannsledning, (meter)	0	180	0	40
Avløp – nyanlegg overvannsledning, (meter)	305	420	0	0
Vei – antall monterte nye veilysmaturer	600	162	170	26
Vei – asfaltert strekning (meter)	310	50	100	0

Feiing og brannberedskap

Her hadde man totalt et mindreforbruk på kr 149 000. Dette skyldes merinntekter på feiing ifht budsjett, samt mindre lønnsutgifter på brann og redning.

Lyngen kommune har 1142 piper som skal feies. Feiinga er behovsprøvd. I 2016 ble det feid 700 piper og foretatt 140 tilsyn. Det ble ansatt egen feier i 50 % stilling.

Lyngen brann og redning har 3 brannkorps (Lyngseidet 13 mann/ Furufalten 14/ Lenangen 11) totalt 38. Opplæring og kompetanseheving av mannskap tas etter gitte bevilgninger fra staten. Lyngen brann og redning hadde 11 hendelser 2016. Fem øvelser vil bli avholdt i 2016 for alle tre korpene. Brann og redning har hatt tilsyn fra Arbeidstilsynet, og det jobbes med å rette noen avvik fra dette tilsynet.

Lyngen brann og redning hadde én husbrann 2016, dette viser at det forebyggende arbeidet fungerer (Tilsyn i bolig). Antall øvelser er et minimums krav fra DSB dette må gjennomføres (trening/øvelser er viktig).

Brann og redning mottok også et kjøretøy i gave fra Gjensidigestiftelsen som brukes som fremskutt enhet.

Oljevernberedskap

Lyngen kommune er med i et interkommunalt oljevernberedskap (IUA) der mannskap fra Tromsø brann og

² Beregnet for Tjeneste 3321 Kommunale veier, og er basert på: Eks. mva./ikke drift veily/inkl. lønn/eks. avskrivninger.

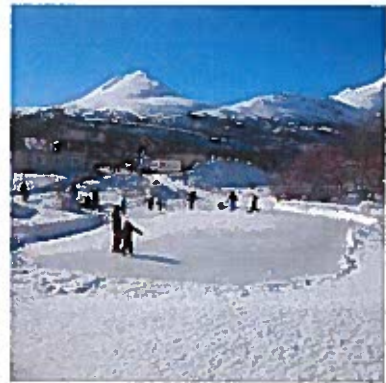
redning rykker ut med nødvendig utstyr for å bistå lokale mannskaper. Avgift som Lyngen kommune må betale er: 27 000.

2.2.5.1 Måloppnåelse

I forhold til satsingsområdene definert i kommuneplanen samfunnsdel, ivaretas flere av fokusområdene ved at disse er innbakt i rammeområdets årsbudsjett, økonomiplan og investeringsplan.

Når det gjelder konkrete satsingsområdene er det særlig jobbet med stedsutviklingsprosjektet på Lyngseidet og Ullsfjordforbindelsen. På plansiden er offentlige reguleringsplaner for Eidebakken og Lenangsøra gravplasser, Koppangen, Lenangsøra hamn og Tyttebærvika vedtatt. I tillegg er privat reguleringsplan for Russelv vedtatt og deltakelse i prosjekt- og styringsgruppe for Ullsfjordforbindelsen er videreført.

Folkehelseperspektivet samt barn og unges oppvekstmiljø har bl.a. vært ivaretatt gjennom deltakelse i et prosjekt rettet mot etablering av turstier sammen med reiselivsnæringen, samt stedsutviklingsprosjektet. Tilrettelegginga i Elveparken har gitt barn og unge en ny fritidsaktivitet, og tryggere skolevei gjennom Parkveien.

Prosjekt for etablering av parkering og toalettfasiliteter i kommunen er blitt videreført. Gjennom ulike planprosesser er også forhold relatert til klima/miljø og samfunnssikkerhet ivaretatt via KU-utredninger og via bestemmelser relatert til arealdisponering, byggesak og rekkefølgebestemmelser. Gjennom stedsutviklingsprosjektet på Lyngseidet, har det vært rettet et særlig fokus mot barn og unge, folkehelse, oppvekstmiljø, merkevarebygging og lokalsamfunnsutvikling. Bl.a. er det iverksatt arbeid med utvikling og oppgradering av Kirkeparken.

Gjennom 2016 er innsatsen fra 2015 med å korte ned saksbehandlingstiden og restanser videreført. Som følge av at ansatte har deltatt i investeringsprosjekter og ubesatt saksbehandlerstilling, har ikke arbeidet med intern organisasjonsutvikling, FDV- planlegging (forvaltning, drift og vedlikehold) for kommunale bygg/eiendommer og internkontroll hatt den fremgangen som er ønskelig.

Vedlikeholdstiltak av veier, bygg og anlegg har blitt utført med den målsetning at tilstanden og standarden skal gis et merkbart løft. Det er fortsatt flere vegstrekninger som ikke holder tilfredsstillende standard, men målsetningen er at det arbeidet som utføres skal være av slik kvalitet at dette gir varig effekt og ikke bærer preg av midlertidig reparasjon. Videre har det vært rettet fokus på å kartlegge behovet for vedlikeholdsrutiner på tekniske anlegg. I 2016 ble det inngått flere serviceavtaler for tekniske anlegg. Dette vurderes som nødvendig for å sikre forutsigbarhet, stabil drift og sikkerhet for brukere. Vedlikehold av kommunale bygg gjøres ikke så målrettet som ønskelig siden vedlikeholdsplaner for bygningsmassen ikke er ferdigstilt. De vedlikeholdstiltakene som er utført på bygninger er for en stor del kostnadskrevende reparasjoner av kommunale boliger.

Det rettes oppmerksomhet mot tjenesteproduksjon gjennom fokus på saksbehandlingstid og restanser. Innenfor de ulike tjenesteproduksjonsområdene på PNT foreligger det ingen restanser, og Lyngen kommune leverer tjenester innenfor de ulike forvaltningsområdene ihht lovverkets krav. Dette er en status som har vært gjeldene for Lyngen kommune i flere år.

Innenfor eiendomsforvaltningsområdet informeres det om at måloppnåelsen er mangelfull. Dette ved at det innledende arbeidet med kartlegging av status for forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) for kommunale bygg og eiendommer med sikte på avdekking av potensialet for effektivisering, drift og avhending av eiendomsmasse, ikke har blitt fulgt tilfredsstillende opp av administrasjonen. Dette har sammenheng med stor arbeidsmengde i form av mange prosjekter og prioritering mellom disse og ordinære driftsoppgaver.

Gjennom arealplanen er det avsatt flere nye området til både næringsutvikling og boligbygging. På dette feltet vises det til at Innereidet boligfelt er ferdigstilt, kommunen har også tilegnet et regulert boligfelt i Furuflaten. Videre er det utført utvidelse av Furuflaten industriområde, samt forberedende arbeid for realisering av ny kai på Sandneset. Kommunestyrets budsjettmessige satsing på infrastrukturutvikling innenfor vei er også håndtert ihht politiske prioriteringer (utskifting av ca. 600 veilyarmaturer, oppgradering av Parkveien, Mellomveien, Grønnvollveien og Karnesveien samt asfalt på Lenangsøra).

Tilrettelegging og incitament til boligbygging er bl.a. gjort ved boligbygginstilskuddet som ble innført i 2016 på til sammen 1 mill. kroner. Av tilskuddspotten ble det tildelt fire tilskudd på tilsammen kr 0,8 mill. kroner.

2.2.6 Finans

Rammeområdet omfatter i hovedsak avsetning til sentrale og lokale lønnsoppgjør, budsjettreserve og premieavvik på pensjonskostnader, samt kjøp og salg av konsesjonskraft og motpost for avskrivninger som er belastet på ramme 1-5.

Ramme: 6 Finans		Buds(end)	Regnskap	Avvik i	
		2016	2016	kr	Avvik i %
8000	PREMIEAVVIK, PENSJONS- OG LØNNSRES., MV.	-358	-1 951	1 593	445
8900	AVSKRIVNINGER (MOTPOST)	-14 564	-14 564	0	0
Sum ramme: 6 Finans		-14 922	-17 448	1 593	11

Rammeområdet har et positivt avvik på kr 1,593 mill. kroner som følge av avsetning til pensjonskostnader ikke er overført til de ulike rammeområdene fullt ut, samt ubrukt lønnsreserve.

Pensjonskostnader

Tabellen nedenfor viser avvikene på de ulike rammeområdenes pensjonskostnader og må sees i sammenheng med budsjettavvikene på disse:

Ramme	Buds(end)	Regnskap	Avvik	
	2016	2016	kroner	
1	Politikk og kirke	118	114	4
2	Administrative tjenester	1.843	1.708	135
3	Oppvekst og kultur	6.678	6.723	-45
4	Helse, sosial og omsorg	11.537	13.556	-2.019
5	Plan, teknikk og næring	2.822	2.435	387
6	Finans	-1.207	-1.987	780
7	Budsjettskjema 1A	0	4	-4
Sum pensjonskostnader		21.791	22.553	-762

Lønnsreserve

Av avsatt lønnsreserve til sentrale og lokale oppgjør på 3,9 mill. var ca. 0,8 mill. ubrukt.

Salg av konsesjonskraft

Inntektene for salg av konsesjonskraft fra Rottenvik kraftverk var på i alt kr 189 000. Det ble betalt kr 113 000 til Troms Kraft for dette uttaket. Netto inntekter til kommunen var kr 76 000, noe som var litt høyere enn i 2015. Kommunestyrets vedtatte netto budsjett var kr 80 000.

2.2.7 Budsjettskjema 1A

Rammeområde 7 er i hovedsak det samme som det obligatoriske budsjett- og regnskapsskjema 1A, med unntak av avsetninger og bruk av bundne fond som bokføres under de ulike sektorene.

Ramme: 7 Budsjettskjema 1A		Buds(end) 2016	Regnskap 2016	Avvik i kr	Avvik i %
8001	EIENDOMSSKATTEKONTOR	-6 500	-6 439	-61	-1
	FRIE INNTEKTER, RENTER OG AVDRAG,				
9000	AVSETNINGER	-190 400	-187 119	-3 281	-2
Sum ramme: 7 Budsjettskjema 1A		-196 900	-193 558	-3 342	-2

Følgende elementer inngår i rammeområdet for 2016:

- Eiendomsskatt.
- Renteutgifter-/ og inntekter startlån.
- Renteutgifter lån kommunale formål og kassekreditt, renteinntekter bankinnskudd.
- Avdrag på lån til kommunale investeringer.
- Kompensasjonstilskudd fra staten for investeringer i skole og omsorg.
- Integreringstilskudd.
- Avsetning og bruk disposisjonsfond.
- Overføring av driftsmidler til investeringsregnskapet.

Årets regnskapsmessige overskudd på kr 5.698.736,00 fremkommer ikke i avviksoversikten ovenfor. Ved korreksjon for dette har rammeområdet et positivt budsjettavvik på 2,357 mill.

Dette skyldes høyere frie inntekter (skatt og rammetilskudd) på ca. 2,0 mill. og høyere integreringstilskudd enn beregnet. Mottatt integreringstilskudd i 2016 var kr 2.029.000.

Skatt og rammetilskudd

Systemet med inntektsutjevning innebærer at utviklingen i egne skatteinntekter vil ha liten betydning i skattesvake kommuner, dvs. kommuner med skatteinngang på under 90 % av landsgjennomsnittet. For disse kommunene er det utviklingen i samlet skatteinngang for landets kommuner som har mest betydning.

På grunn av den store omfordelingsmekanismen vil en kommune med skatteinngang på under 90 % av landsgjennomsnittet kun få beholde 5 % av en økning i egne skatteinntekter, alt annet likt. Tilsvarende gjelder ved en reduksjon i egne skatteinntekter (*kilde: Fylkesmannen i Troms, februar 2016*). Dette medfører at endringer i kommunens skatteinntekter får liten virkning pga. omfordelingsvirkningen i inntektsutjevningen i inntektssystemet.

Statsbudsjettet for 2016 forutsatte en vekst på 6,0 %. I revidert nasjonalbudsjett i mai 2016 ble skatteanslaget oppjustert til 6,4 %. Fra januar til april var veksten i landets skatteinntekter mellom 3,2 og 5,3 %, mens den i perioden mai til desember var mellom 7,6 og 10,1 %. Akkumulert skatteinngang for alle landets kommuner for 2016 ble en vekst på 9,7 % fra 2015.

Dette viser at det er umulig å si noe sikkert om skatteinntangen før ved årets utgang. Nasjonale prognoser må danne utgangspunktet for løpende rapportering, men også disse er usikre.

Totalt økte skatteinntangen i Lyngen kommune med 9,9 % i 2016 fra 2015 ifølge oversikt over skatteinntangen for 2016 utarbeidet av Fylkesmannen i Troms. Pga. høy skattevekst på landsbasis endte dette skatteinntektene for Lyngen kommune 2,029 mill. over vedtatt budsjett.

Disposisjonsfond

I årsbudsjettet var det vedtatt avsetning til disposisjonsfond med 2,504 mill. Gjennom året vedtok kommunestyret ulike avsetninger, bl.a. gjennom disponering av driftsoverskuddet fra 2015. I tillegg ble det vedtatt bruk med 2,699 mill. i drift, mens det i investeringsregnskapet ble vedtatt brukt kr 906.000 til finansiering av ulike investeringer.

Ved utgangen av 2016 har Lyngen kommune følgende disposisjonsfond:

- Disposisjonsfond (til fri bruk) kr 12.666.186,37
- Kommunalt næringsfond kr 680.713,40
- Tapsfond kr 2.004.688,00

Totale disposisjonsfond var ved årets utgang kr 15.351.587,77. Dvs. en økning på ca. 5,9 mill.

Kommunen har ved utgangen av 2016 et bokført premieavvik knyttet til tjenstepensjonsordningen på 33,027 mill. kroner. For at kommunen skal ha en gunstig likvid situasjon bør en ha disponible midler i eksempelvis disposisjonsfond på minimum samme nivå.

Avsatt disposisjonsfond i regnskapet er reelt sett bygd opp pga. bokføringsreglene for pensjon fordi en kun bokfører beregnede pensjonskostnader, ikke betalt premie/tilskudd.

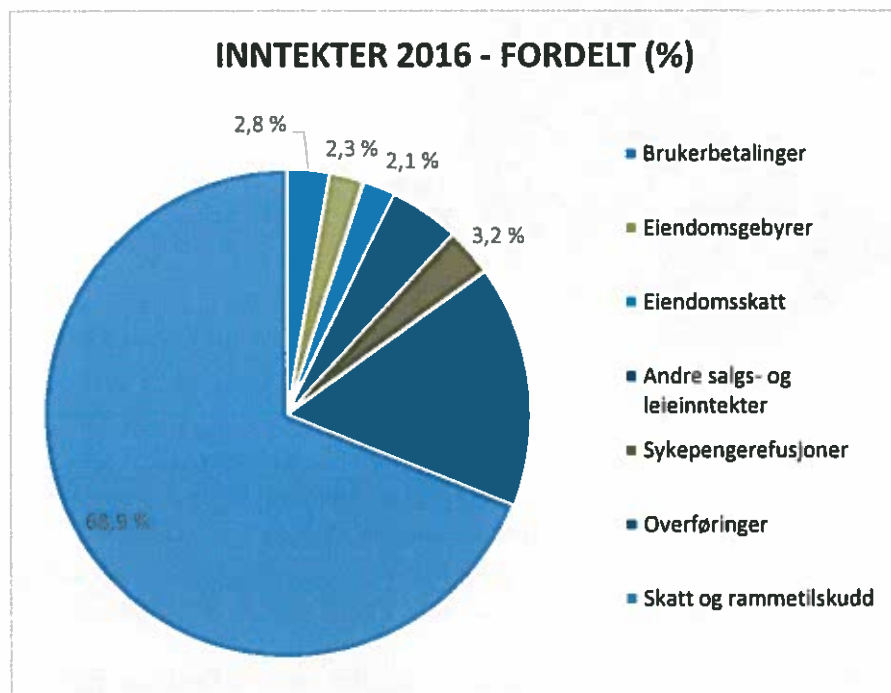
Samtidig burde det vært avsatt mer til disposisjonsfond for å kunne møte økning i rentenivået pga. kommunens høye lånegjeld.

2.3 Økonomiske nøkkeltall drift

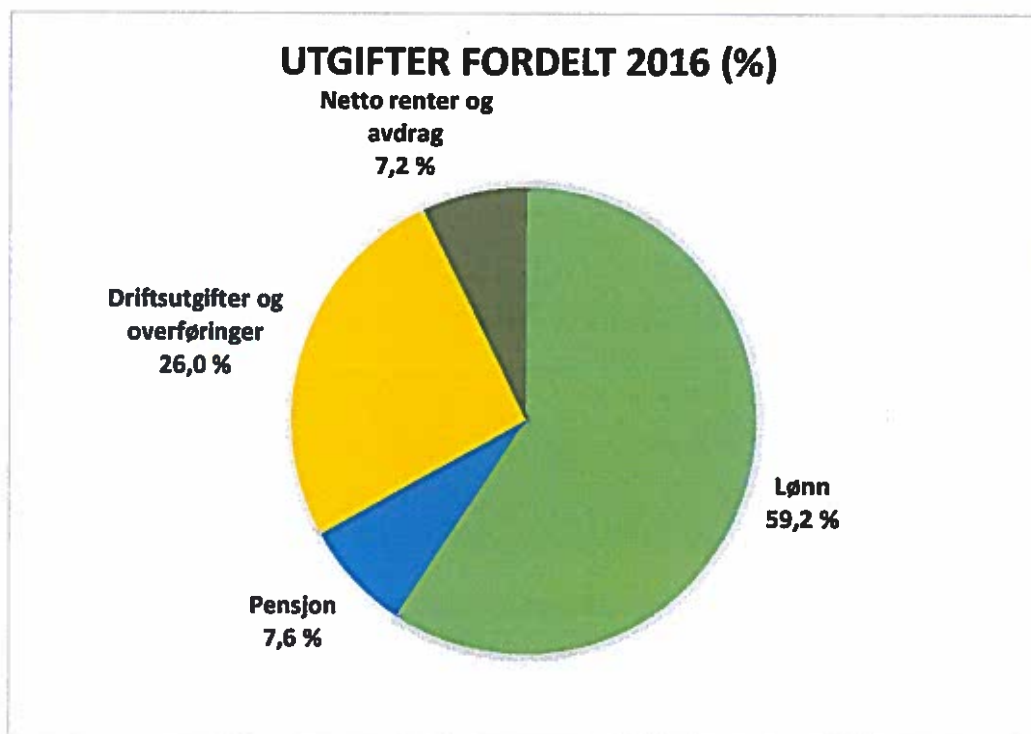
Følgende oppsett er basert på tall fra tabell i kapittel 2.1.

Fordeling inntekter og utgifter

Diagrammene nedenfor viser samlet fordeling av henholdsvis inntektssiden og utgiftssiden i regnskapet for 2016.

Kommunens inntekter økte i 2016 med 2,62 % fra 2015. Samtidig var generell prisvekst på 3,6 % i Norge. Skatt og rammetilskudd har holdt seg relativt stabilt på ca. 69 %, brukerbetalinger og eiendomsgebyrer har økt noe, mens overføringer har hatt en liten nedgang. Sykepengerefusjoner har hatt en relativt stor nedgang på 1 prosentpoeng, noe som har sammenheng med nedgang i sykefraværet ifht 2015.

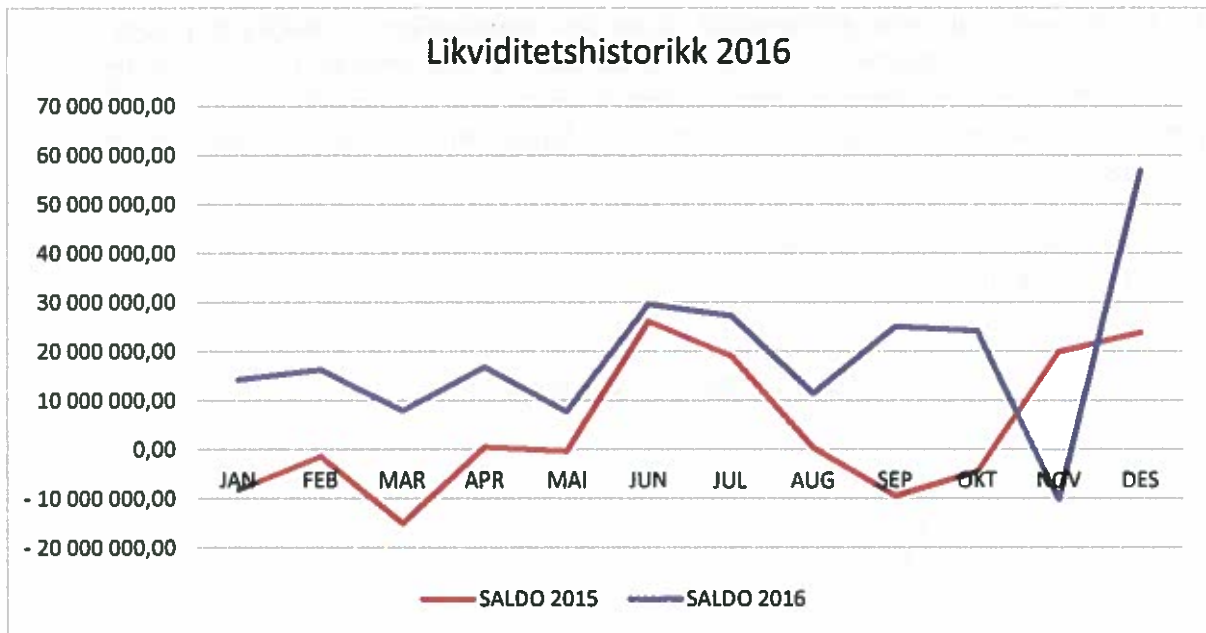

På utgiftssiden har lønnskostnadene økt med ca. 1,2 prosentpoeng fra 2015 til 59,2 % av de samlede driftsutgiftene i 2016. Dette er lavere enn generell lønnsøkning på 1,7 % har sammenheng med et mindreforbruk på fastlønn på ca. kr 753 000. Samtidig er det et betydelig merforbruk på vikarer, ekstrahjelp og engasjement ifht budsjett. Pensjon er uendret på 7,6 %.

Netto renter og avdrag har gått ned med 0,2 % og øvrige driftsutgifter og overføringer med 0,8 % fra 2015. Overføringer er tilskudd og overføringer til andre kommuner, fylkeskommuner eller private som ikke er knyttet til kjøp eller avtale om produksjon av konkrete tjenester som inngår i kommunalt ansvar (jf. KOSTRA-veileder). Private er f.eks. tilskudd til Lyngen kirkelige fellesråd, Lyngsalpan Vekst AS, lokale lag og foreninger som får tildelt kulturmidler o.l. samt tilskudd fra kommunalt næringsfond. Det henvises forøvrig til årsregnskapet som er vedlagt for mer detaljerte opplysninger om driftsutgifter og overføringer.

Likviditet

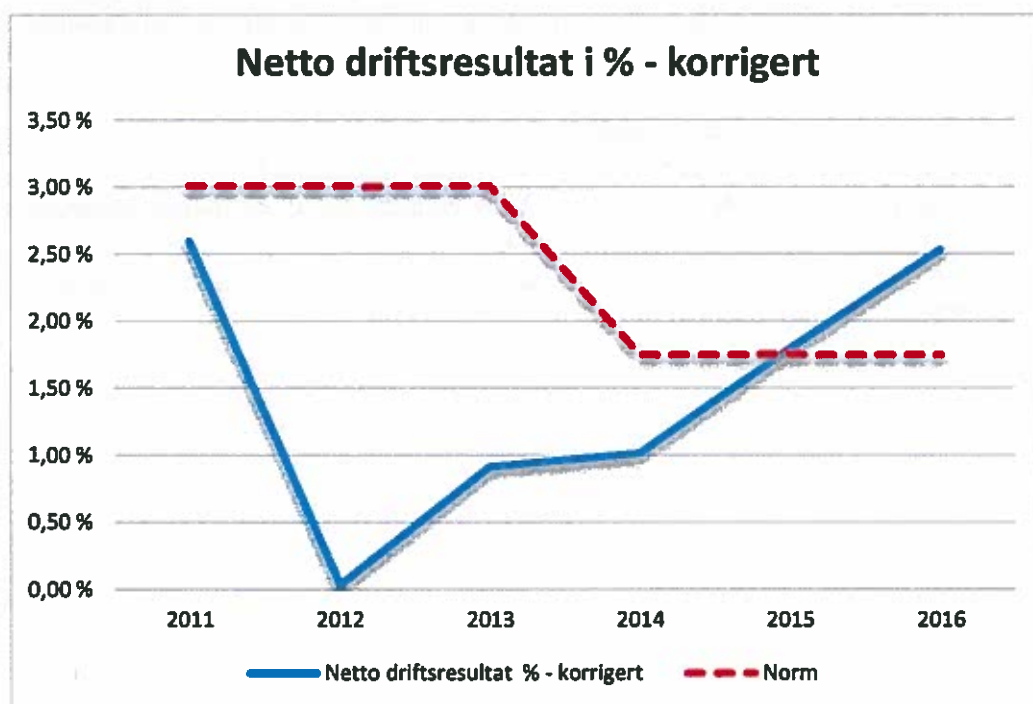
Lyngen kommune har i 2016 hatt en bedre likviditetshistorikk enn tidligere år, selv om man i perioder fortsatt er avhengig av kassakredittlån hos egen bank. Årsaken er bl.a. svingninger i skatteinntektene. Utgifter til større eller mange investeringsprosjekt og låneopptak til disse påvirker også. I 2016 fulgte likviditeten en bedre trend enn fjoråret, og det var kun i november at kassakreditt ble benyttet. Den store likviditetsøkningen på slutten av året har sammenheng med at det da ble foretatt låneopptak for hovedmengden av årets investeringer.

Netto driftsresultat

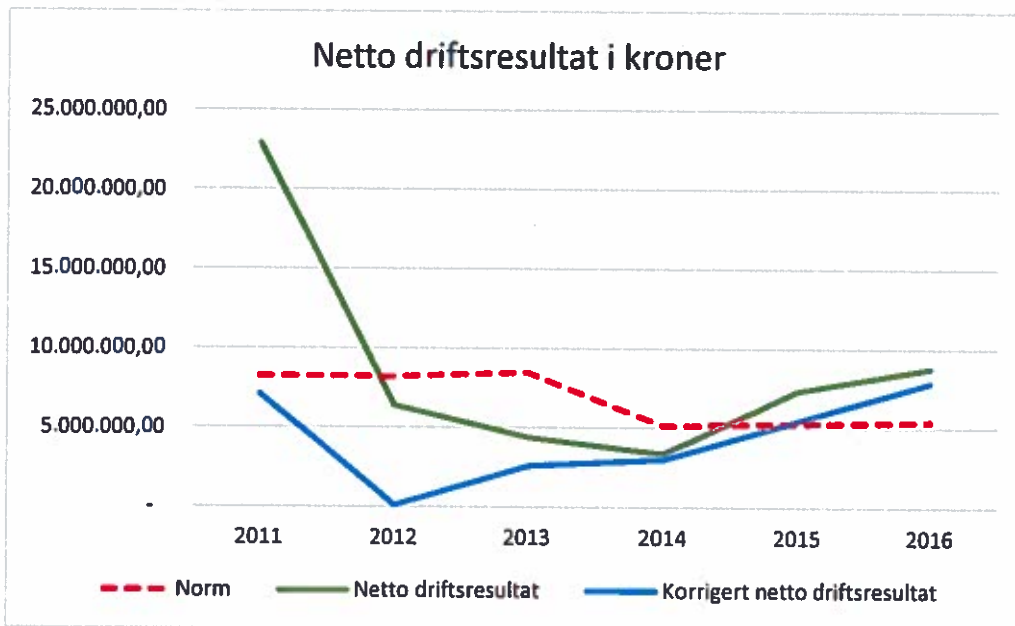
Den viktigste indikatoren på økonomisk balanse i kommunesektoren er netto driftsresultat, som blant annet skal dekke avsetninger inkl. inndekning av tidligere års underskudd og egenkapital ved investeringer. For å kunne oppnå målet om økonomisk balanse har kommunaldepartementets anbefaling for netto driftsresultat over tid tidligere vært 3 % av driftsinntektene, men f.o.m. 2014 ble dette redusert til 1,75 %.

Grafen nedenfor viser korrigert netto driftsresultat for perioden 2011-2016 satt opp mot normverdien for 3 % for årene 2010-2013 og 1,75 % f.o.m. 2014. Som en kan se er det kun i 2015 og 2016 at resultatet ikke ligger under det anbefalte nivået.

Uten tilfredsstillende netto driftsresultat vil det ikke være midler til å dekke uforutsett inntektssvikt og uforutsette utgifter, samt egenkapital til investeringer. Hvis en ikke har egenkapital til investeringer vil dette medføre at disse må lånefinansieres, og dette vil igjen påføre kommunen større faste kapitalutgifter. På denne måten vil egenkapitalen over tid svekkes.

Grafen nedenfor viser det samme i kroner. Anbefalt netto driftsresultat i 2016 for Lyngen er ca. 5,41 mill. kroner.

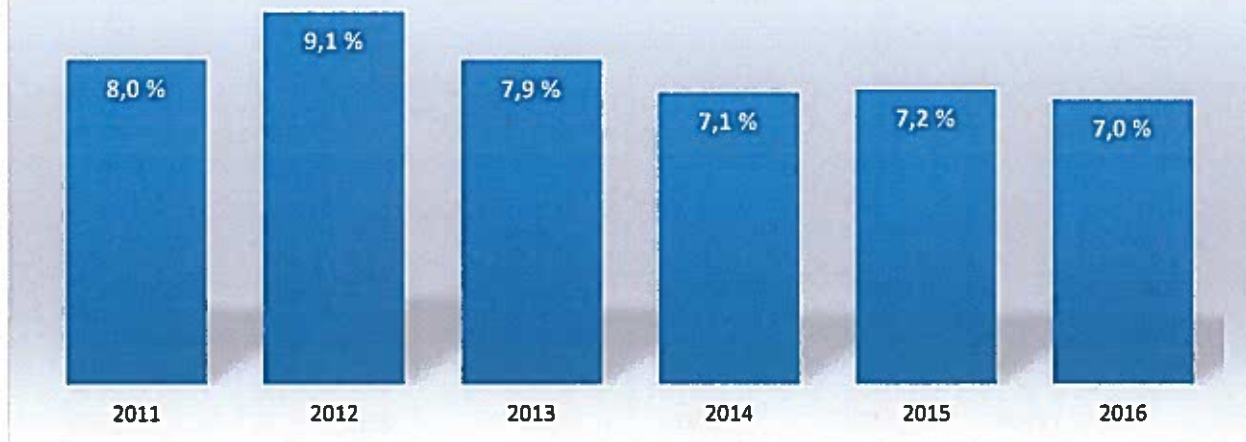

Driftsresultatene i perioden er i positiv utvikling, men dette er ikke en følge av en kontrollert nedjustering av driftsnivå eller oppjustering av inntekter. Den økonomiske situasjonen for kommunen er fortsatt bekymringsfull, og kostnadsnivået bør nedjusteres ifht kapitalkostnader og gjeld.

Netto renter og avdrag i prosent av driftsinntekter

Tabellen nedenfor viser utviklingen i totale netto renter og avdrag i forhold til brutto driftsinntekter for Lyngen kommune de siste fem år. Andelen netto renter og avdrag i forhold til driftsinntektene er fortsatt relativt høy som følge av flere store utbygginger i kommunen. For Lyngen kommune utgjorde dette 7,2 % av driftsinntektene i 2016. Dette er en nedgang med 0,2 prosentpoeng fra 2015 og har hovedsakelig bakgrunn i lavere renter.

Netto renter og avdrag i % av driftsinntekter

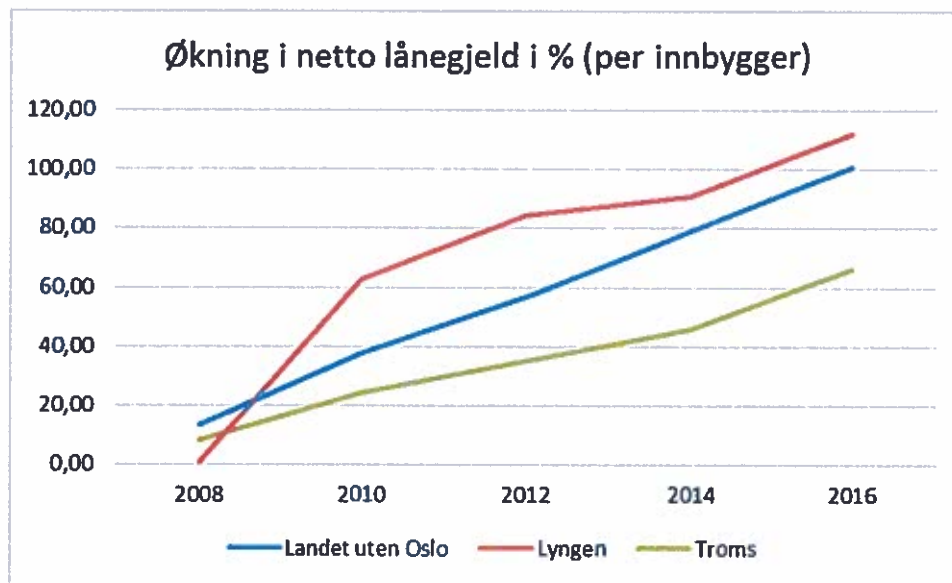
Lyngen kommune betaler fortsatt kun minsteavdrag på sine lån. Dette bidrar til å forlenge lånetiden i tillegg til økte rentekostnader.

Den økonomiske utviklingen vil i stor grad være avhengig av hvordan rentenivået utvikler seg. Netto lånegjeld per innbygger øker både på landsbasis (ekskl. Oslo), i fylket, KOSTRA-gruppe 6³ og for Lyngen kommune.

Netto lånegjeld i kroner per innbygger			
	2014	2015	2016
Lyngen	126 642	133 790	140 605
Landet uten Oslo	58 744	62 604	65 929
Troms	74 762	80 240	85 345
Kostragruppe 06	72 490	78 554	85 213

³ KOSTRA-gruppe 6: Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter

Likevel er økningen i Lyngen langt over gjennomsnittet på landsbasis (uten Oslo) og i fylket:

KOSTRA-gruppe er ikke tatt med her da Lyngen ble flyttet fra gruppe 5 til 6 i 2014.

De store kapitalkostnadene vil derfor påvirke økonomien i flere tiår framover.

Resultatvurderinger drift

Netto driftsresultat har vært meget svakt over mange år, selv om man de siste årene vært i positiv utvikling og unngått underskudd. Etter rådmannens vurdering er kommunens omfang på tjenestetilbudet likevel fortsatt høyt i forhold til inntektsrammene og kapitalkostnader/investeringer.

Fokus på og kontroll av renter, avdrag, lønns- og pensjonskostnader og -utgifter har vært fokus også i 2016. De fleste driftsenhetene hadde i 2016 bra styring på de økonomiske rammene, men enkelte enheter har fortsatt utfordringer på dette området spesielt relatert til bemanning. Utfordringene vil også fortsette i årene fremover ifht nedjustering og tilpasning av drifts- og tjenestetilbud på flere områder, også med tanke på den demografiske endringen.

De siste årene har man jobbet for å ha en stabil økonomi og har klart å unngå merforbruk/underskudd. Likevel er det etter rådmannens vurdering fortsatt ikke tilstrekkelig til å si at Lyngen kommune har en sunn økonomi pga. den sterke økningen i kapitalkostnader og utfordringer ifht bemanning.

2.4 Investeringsregnskapet

Tabellen viser justert budsjett, årsregnskap inkl. mva., avvik og noter (i hele tusen kr):

Pr.nr.	Prosjektnavn	Budsjett	Regnskap	Avvik kr	Note
13005	LYNGSEIDET BO- OG SERVICESENTER OVERTAKELSE	49	46	3	
13011	BOLIGER TIL VANSKELIGSTILTE	0	70	-70	
13017	SENTRUMSPLAN	1.558	1.829	-271	1
13019	ØRA INDUSTRIOMRÅDE - UTVIDELSE	18.451	11.015	7.436	2
13104	LYNGEN SYKEHJEM - SALG	0	18	-18	
14101	EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	1.982	3.631	-1.649	3
14102	LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	1.180	1.612	-432	3
14103	PERSONALHUS NORD-LENANGEN KIRKEGÅRD	125	125	0	
14104	VEISKILTING	458	429	29	
14105	FIBER KOPPANGEN-LYNGSEIDET	1.197	1.195	2	
14110	ELEKTR. FAKTURABEH., WEB-MODULER	78	77	1	
14111	DIGITALT PLANREGISTER	150	64	86	
14115	EPHORTE - OPPGRADERING	75	113	-38	
14117	LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING	11.974	11.731	243	4
14118	BALLBINGE EIDEBAKKEN SKOLE	567	666	-99	5
14120	KULTURSKOLEN - INSTRUMENTER	2	2	0	
14121	EIDEBAKKEN - KULTURSKOLE OG VO	211	217	-6	
14124	REGULERINGSPLAN KOPPANGEN	0	0	0	
14126	VEILYS - ARMATURER, MV.	2.229	2.215	14	
14129	OPPGRADERING KOMMUNALE VEIER	1.628	1.655	-27	
14130	KJØP AV BILER	0	6	-6	
14135	NØDSAMBAND	65	30	35	
14136	UTSTYR BRANN OG REDNING	277	268	9	
14139	RÅDHUS	329	244	85	6
15001	EIDEBAKKEN - TILRETTELEGGING FUNKSJONSHEMMEDE	0	12	-12	
15002	IKT - ØKT HASTIGHET EIDEBAKKEN	146	143	3	
15004	UTEOMRÅDER SKOLENE	90	93	-3	
15005	NØDAGGREGAT LENANGEN OMSORGSSENTER	90	90	0	
15008	SOLHOV BO- OG AKT. - VARMEPUMPE	1	2	-1	
15011	KOMTEK BYGGSÅK	871	852	19	
15012	REGULERINGSPLAN PARAKJORDET	0	5	-5	
15015	FURUFLATEN INDUSTRIOMRÅDE - SØR	229	170	59	
15016	FIBER KARNES	11	11	0	
15018	KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN	209	235	-26	
15019	INNLØSNING AV TOMTER FRA OVF	206	206	0	
15022	STEDSUTVIKLING - ELVEPARKEN	828	865	-37	1
15023	STEDSUTVIKLING - DELPROSJEKT PARKVEIEN	3.166	3.988	-822	1
15024	STEDSUTVIKLING - DELPROSJEKT HAVNEPROMENADEN	160	25	135	1
15710	AVLØPSEKTOREN - OPPGRADERING	750	816	-66	
15711	VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	643	660	-17	
16002	PARKERING OG OFFENTLIGE TOALET	200	211	-11	

16007	BASSENG SOLHOV	456	456	0	
16008	LYNGENHALLEN - KUNSTGRESS	0	4	-4	
16010	VELFERDSTEKNOLOGI	330	533	-203	
16011	LYNGENHALLEN - KLATREVEGG	0	3	-3	
16012	TØMMESTASJON BOBILER	500	278	222	
16015	KJØP BRANNBIL FURUFLATEN	754	764	-10	
16017	EIDEBAKKEN SVØMMEHALL - RENOVERING	1.487	1.568	-81	
16018	GJENOPPBYGGING ETTERVERNBOILIGER SOLHOV	381	597	-216	7
16019	KJØP MODULHUS	1.000	1.117	-117	8
16021	SALG ROVER BRANNBIL 2016	3	3	0	
16022	KULVERT TYTTEBÆRVIKA	235	198	37	
16023	KJØP LEASINGBIL HSO 2016	130	130	0	
16024	KJØP EIENDOMMEN TANGEN FURUFLATEN	1.000	986	14	
16025	INTERNKONTROLLSYSTEM	135	195	-60	
16026	LYNGSTUNET ANTENNEANLEGG	125	95	30	
17001	LENANGSØYRA HAVN	0	5	-5	
42009	OKSVIK BARNEHAGE	87	87	0	
42016	KNØTTELIA - UTBEDRINGER	28	28	0	
42410	KUNSTGRESS LYNGSTUVA	155	-75	230	9
47022	INNEREIDET BOLIGFELT	842	845	-3	
47032	HOVEDPLAN VANN 2012	282	10	272	
48001	KJØP/SALG AV TOMT OG GRUNN	5	7	-2	
Sum investeringer i anleggsmidler		58.120	53.472	4.644	
16014	AKSJEKAPITALUTVIDELSE LYNGEN SERVICESENTER AS	3.500	0	3.500	10
13101	EGENKAPITALINNSKUDD KLP	926	926	0	
Sum kjøp av aksjer og andeler		4.426	926	3.500	
13104	LYNGEN SYKEHJEM - SALG	5.000	0	5.000	10
14139	RÅDHUS	14.500	14.355	145	11
49901	HUSBANKLÅN INN- OG UTLÅN	11.851	14.854	-3.003	12
Sum utlån, avdrag på lån, avsetninger		31.351	29.209	2.142	
SUM FINANSIERINGSBEHOV		93.897	83.607	10.286	
36601	SALG AV DRIFTSMIDLER	-45	-45	0	
36701	SALG TOMTER, BYGNINGER, M.M.	-8.267	-1.306	-6.961	13
37001	FRA STATEN	-259	-287	28	
37101	REFUSJON SYKEPENGER	0	-2	2	
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-6.107	-7.110	1.003	
37301	FRA FYLKESKOMMUNER	-3.961	-3.650	-311	
37701	FRA ANDRE	-280	-500	220	
37702	FRA ANDRE TILBAKEFØRING	-30	-30	0	
37711	REFUSJON SKADEERSTATNINGER	-305	-442	137	
39101	BRUK AV LÅNEMIDLER	-68.960	-61.396	-7.564	14

39201	AVDRAG FORMIDLINGSLÅN HUSBANKEN	-3.851	-4.169	318	
39291	SALG AV AKSJER OG ANDELER	0	-147	147	15
39401	BRUK AV DISPOSISJONSFOND	-906	-906	0	
39501	BRUK AV BUNDNE FOND	0	-2.691	2.691	12
39701	OVERF.FRA DRIFT	-926	-926	0	
SUM FINANSIERING		-93.897	-83.607	-10.290	

Kommentarer til noter:

1. Midler til stedsutvikling og Lyngenløftet viser et budsjettavvik, men dette skyldes at midler som er vedtatt overført til 2017 var et beregnet beløp. Dette korrigeres i 2017.
2. Kostnadene til Øra industriområde ble lavere enn beregnet. Slutføres i 2017 med en bevilgning på 1,5 mill.
3. Avvik for utvidelse av kirkegårdene på Eidebakken og Lenangsøyra korrigeres i 2017. Årsaken er at vedtatt beløp til overføring til 2017 var for høyt.
4. Besparelse eks. mva. og MVA-kompensasjon utgjør ca. 0,5 mill. og tilføres i 2017.
5. Utgifter til opparbeidelse av Eidebakken ballbinge ble ca. 100.000 dyrere enn beregnet.
6. Kjøp av juridiske tjenester i forbindelse med ulike forhold rundt kjøp av rådhus og eiendommer i sentrum er belastet prosjektet med ca. kr 200.000.
7. Budsjettavviket dekkes inn gjennom refusjon fra KLP Skadeforsikring AS da dette gjelder utgifter i forbindelse med forprosjektet som skal dekkes av forsikringsoppkjøret.
8. Reell overskridelse i overkant av 100.000.
9. Beregnede kostnader til slutføring er ikke utført i 2016, samt at det er tilbakeført et beløp. Faktura på 0,5 mill. ihht kommunestyrevedtak til Lyngstuva Sportsklubb er sendt i 2017 og fremkommer som en del av finansieringen av investeringsregnskapet for 2016.
10. Aksjekapitalutvidelse til Lyngen Servicesenter AS var vedtatt under budsjettbehandlingen for 2016 under forutsetning av at Lyngen sykehjem ble solgt til servicesenteret. Kommunestyret har senere valgt en annen løsning, derfor budsjettavvik.
11. Vedtatt låneopptak på 14,5 mill. til kjøp av rådhuset er tilbakebetalt lånegiver som ekstraordinært avdrag på 14,355 mill.
12. Avviket skyldes bruk av bundne fond til betaling av ekstraordinære avdrag for 2015 og avsetning til bundet fond vedrørende ekstraordinære avdrag i 2016.
13. Budsjettavviket skyldes i hovedsak at forventet salg av Lyngen sykehjem i 2016 ikke er gjennomført. Samtidig er det bokført salg av kommunal eiendom i Årøybukt med 1,5 mill.
14. Bruk av lånemidler i regnskapet er større enn budsjettet og skyldes i hovedsak avvik mellom beregnede overførte budsjettmidler til 2017 og faktisk regnskap i 2016.
15. Refusjon av egenkapitalinnskudd vedrørende Nordnorsk Fjellovervåking.

De fleste avvikene i investeringsregnskapet skyldes differanse mellom beregnede overførte budsjettmidler til 2017 og faktiske midler ihht regnskapet. Dette er ny praksis og skyldes at en fra 2016 følger veiledningen angående finansiering av investeringsregnskapet. Revisjonen har påpekt at kommunen burde endre tidligere praksis for overføringer og rådmannen har etterkommet dette, jfr. kommentarene i årsberetninga for 2015. Konsekvensen av dette er at det medfører flere budsjettavvik enn tidligere som må forklares. Disse er spesifisert nedenfor.

For uten dette anser rådmannen avvikene i investeringsregnskapet å være relativt små.

Tabell nedenfor viser vedtatt overførte beløp i 2016 og faktisk overført til 2017 i k-sak 11/17:

	Vedtatt 2016		Vedtatt 2017	
	overføring	Vedtaksnr.	overført	Avvik
14101 EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	4.250	K-sak 121	2.939	-1.311
14102 LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	1.550	K-sak 121	1.211	-339
14106 INFRASTUKTUR REISELIV	300	K-sak 121	300	0
14111 DIGITALT PLANREGISTER	650	K-sak 121	779	129
14115 EPHORTE - OPPGRADERING	48	K-sak 121	0	-48
14120 KULTURSKOLEN - INSTRUMENTER	50	K-sak 121	50	0
14121 EIDEBAKKEN - KULTURSKOLE OG VO	2.300	K-sak 121	2.300	0
14126 VEILYS - ARMATURER, MV.	850	K-sak 121	969	119
14139 RÅDHUS	250	K-sak 121	346	96
15010 LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	4.502	K-sak 121	4.402	-100
15018 KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN	17.155	K-sak 121	17.132	-23
15022 STEDSUTVIKLING - ELVEPARKEN	3.336	K-sak 121	3.307	-29
15023 STEDSUTVIKLING - DELPROSJEKT PARKVEIEN	700	K-sak 121	0	-700
15710 AVLØPSSEKTOREN - OPPGRADERING	809	K-sak 121	743	-66
15711 VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	4.357	K-sak 121	4.340	-17
16002 PARKERING OG OFFENTLIGE TOALETT	1.300	K-sak 121	1.296	-4
16008 LYNGENHALLEN - KUNSTGRESS	1.970	K-sak 92	1.970	0
16010 VELFERDSTEKNOLOGI	715	K-sak 121	662	-53
16011 LYNGENHALLEN - KLATREVEGG	1.250	K-sak 92	1.250	0
16017 EIDEBAKKEN SVØMMEHALL - RENOVERING	22.000	K-sak 121	21.945	-55
47022 INNEREIDET BOLIGFELT	471	K-sak 121	468	-3
SUM OVERFØRTE INVESTERINGER	68.813		66.409	-2.404

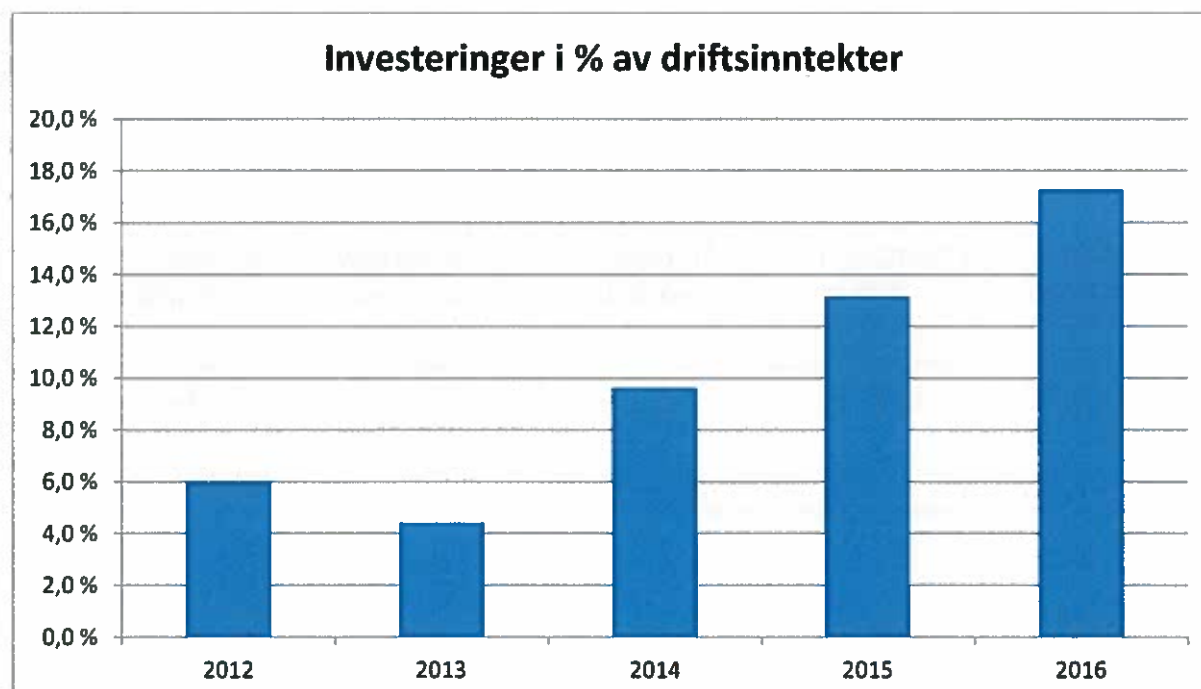
Endringene i budsjettpraksisen medførte altså et budsjettavvik i 2016 på ca. 2,4 mill. som må korrigeres for i 2017. I tillegg må det føres et skyggebudsjett for egentlige budsjettrammer, noe en tidligere kunne ta rett ut fra økonomisystemet.

2.5 Økonomiske nøkkeltall - investeringer

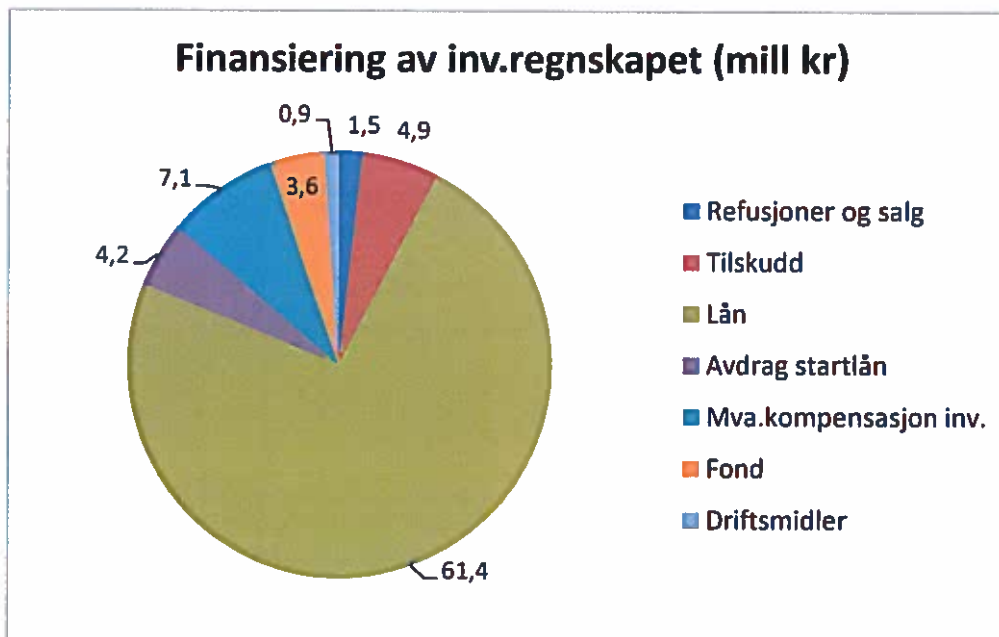
Investeringer i anleggsmidler har økt kraftig de siste 3 årene, fra 4 % av driftsinntektene i 2013 til 17 % i 2016. Mens en i 2012 hadde 11 prosjekter, hadde en i 2016 hele 62 investeringsprosjekter. De siste årene er det også relativt store investeringer som er gjennomført, f.eks. Stedsutviklingsprosjekt Lyngseidet, utvidelse av Øra industriområde, utvidelse av kirkegårdene på Lenangsøyra og Eidebakken, fiber Koppangen-Lyngseidet, Lenangen B/U-skole, utskifting av veilysmatører, Kavringen barnehage, Lyngstuva kunstgressbane, Lenangen omsorgssenter ombygging.

Store og mange investeringer har gjort at bruk av lånemidler har økt fra ca. 5 mill. i 2013 til ca. 61 mill. i 2016. De fleste av investeringene er gjort i kommunal infrastruktur som vil belaste kommunens drift med meget høye kapitalkostnader i mange år.

I økonomiplan 2017-2021 legges det opp til en videreføring av det høye investeringsnivået, noe som vil forsterke og sementere de høye kapitalkostnadene. Noen av investeringene i økonomiplanperioden er knyttet til tilrettelegging for næringsvirksomhet og vil kunne gi økt aktivitet i kommunen. Samtidig vil vedtatt havneregulativ medføre at investeringer i havner og kai vil gi en viss avkastning.

Diagrammet under viser fordelingen av finansieringen av investeringsregnskapet i 2016, inklusiv startlånordningen.

Andelen av lånefinansiering er 73 % (61,4 mill.). Dette er for høyt og skyldes at det fortsatt ikke er vedtatt frigjort midler i drift for overføring til finansiering av investeringene.

Resultatvurderinger investering

Investeringsregnskapet er i 2016 stort sett finansiert ihht vedtatt budsjett.

Som rådmannen har nevnt over mange år, er egenfinansieringsgraden fortsatt ikke tilfredsstillende. Også i 2016 er det overført driftsmidler kun til egenkapitalinnskudd i KLP, noe som ikke kan finansieres med lånemidler.

Dette medfører at lånegjelda fortsetter å øke. Rådmannen oppfordrer igjen til utgiftsreduksjoner slik at en større del av investeringene kan finansieres med driftsmidler.

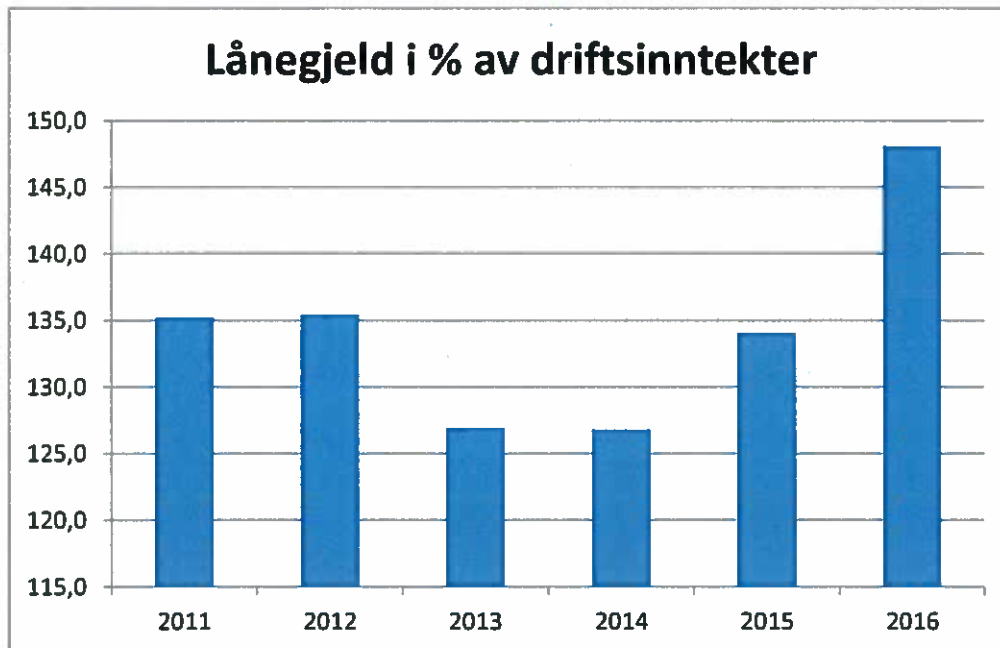
Kommunestyret tilrås derfor å vedta økonomiske handlingsregler som overordnede mål, noe også rådmannen har påpekt over flere år.

2.6 Balanseregnskapet

Kommunen har som kjent høy lånegjeld pga. nødvendige investeringer i skole og omsorg de siste 10 årene. I 2016 er det også foretatt betydelige låneopptak til stedsutviklingsprosjektet, utvidelse av kirkegårdene på Lenangsøyra og Eidebakken, samt utvidelse av Øra industriområde.

Brutto lånegjeld er på vel 490 mill. ved utgangen av 2016. Av dette utgjør innlån til startlånordningen ca. 32 mill., dvs. netto lånegjeld til kommunale investeringer er ca. 458 mill. kroner, noe som var en økning på hele 54 millioner i 2016.

En betydelig del av lånegjelda er finansiert av statens kompensasjonsordninger og selvkost for vann og avløp, så den reelle lånegjelda er noe lavere, men fortsatt alt for høy.

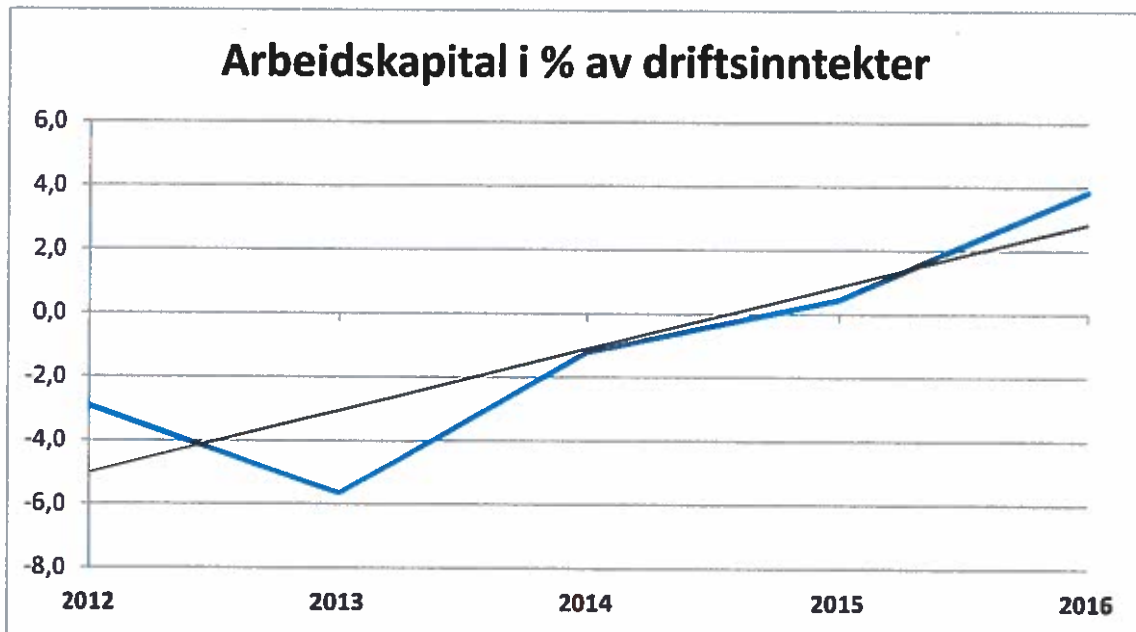
Lånegjeld i prosent av driftsinntektene har i 2016 økt med 15 prosentpoeng, og er nå nesten 150 %. Dette er høyere enn noen gang. Det bør fortsatt være et mål om å redusere denne andelen i kommende økonomiplaner. For å nå denne målsettingen må årlige nye låneopptak være lavere enn det som betales i avdrag på opptatte lån. Med fortsatte høye ambisjoner om investeringer, vil denne målsettingen være vanskelig å oppnå på kort sikt.

Frigjøring av midler i drift til egenkapital på investeringer vil være et viktig virkemiddel for raskere å nå denne målsettingen. Frigjøring av midler oppnås ved reduksjon av lønns- og driftskostnader, økt eiendomsskatt eller økte gebyrer på kommunale tjenester, selv om sistnevnte ikke øker det økonomiske handlingsrommet i vesentlig grad. Reduksjon i lønnskostnader kan gjennomføres ved færre ansatte gjennom reduksjon av antall enheter i skole og omsorg. Driftsbudsjettene er i utgangspunktet så lave at det ikke er tilrådelig å bruke ostehøvelprinsippet.

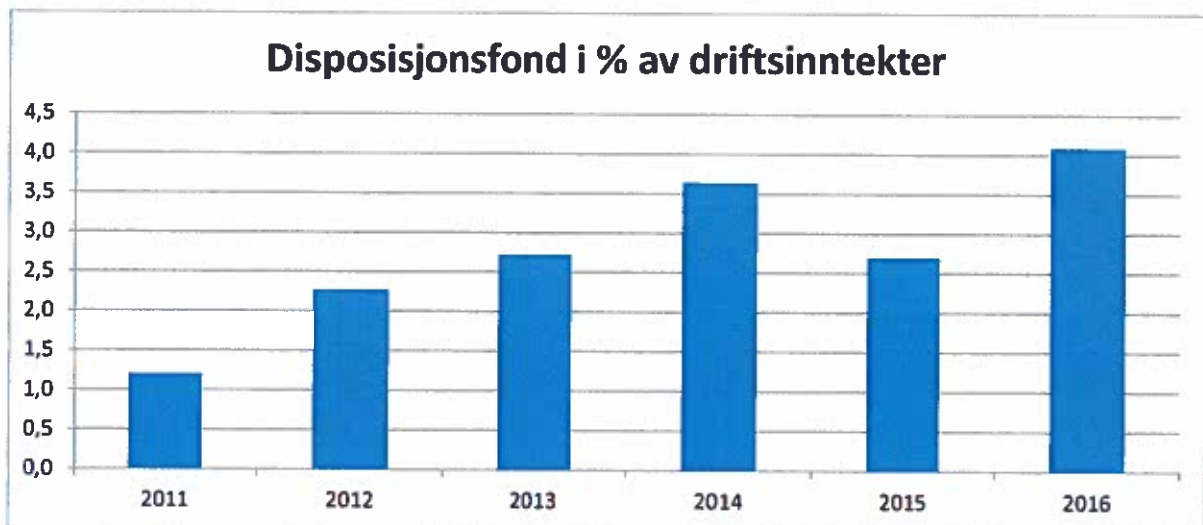
I grafen under er arbeidskapitalens driftsdel satt opp for perioden 2012-2016. Arbeidskapitalens driftsdel er tall korrigert for ubrukte lånemidler, fonds og premieavvik. Dette gir et mer riktig bilde av disponibel arbeidskapital til ordinær drift enn f.eks. tallene som publiseres i KOSTRA. Tallene bør være klart positive.

Fra 2013 er likviditeten gradvis forbedret, men var første gang i 2015 så vidt positiv. Likviditeten er betydelig forbedret i 2016, hovedsakelig grunnet positivt regnskapsresultat, planlagt låneopptak og avsetninger til disposisjonsfond.

2016 er første året på lenge hvor en omtrent ikke har vært nødt til å trekke på kassekreditten.

Disposisjonsfond er et fond som kan disponeres fritt, enten til drift eller finansiering av investeringer. Det anbefales at disposisjonsfondet⁴ bør være ca. 5 % av driftsinntektene, dvs. ca. 15,5 mill. kroner. For å ha en sunn økonomi bør kommunen i tillegg ha fond tilsvarende premieavviket (33 mill.). Et eget rentebufferfond hadde også vært å anbefale pga. høy lånegjeld for å kunne håndtere eventuelle renteøkninger.

Disposisjonsfond eksklusiv kommunalt næringsfond og kommunalt tapsfond ble økt med 4,5 mill. til 12,7 mill. i 2016, som fortsatt er langt under anbefalt nivå. Kommunens frie disposisjonsfond utgjør nå 4,1 % av driftsinntektene. Kommunalt næringsfond er redusert med ca. 0,6 mill. i 2016 og utgjør i underkant av 0,7 mill. Det er ikke da tatt hensyn til eventuelt vedtatte tilskudd som ikke er utbetalt.

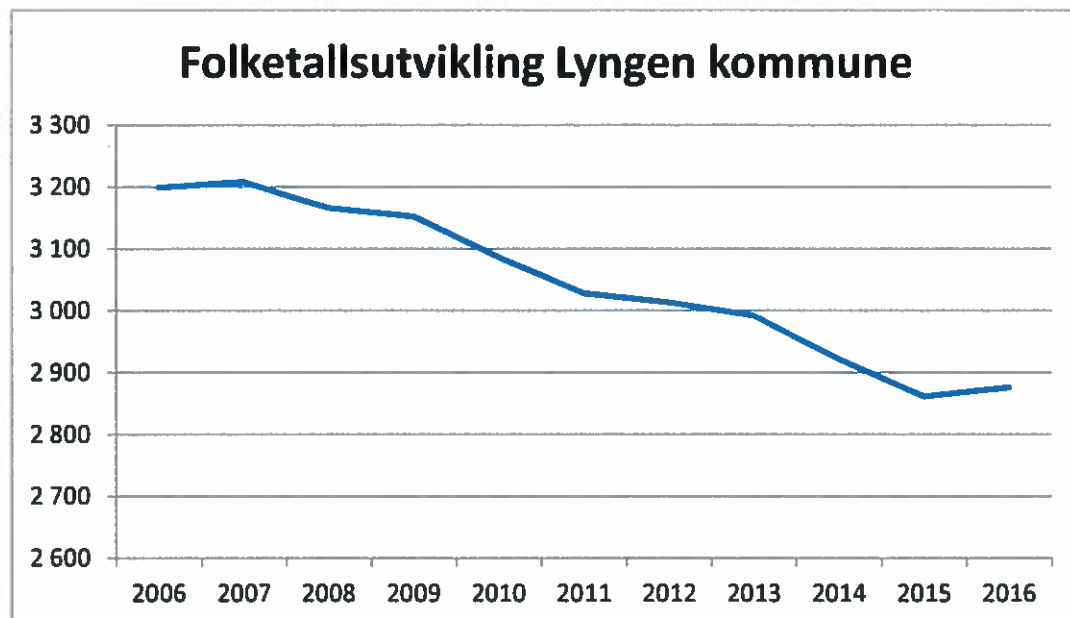
Kommunalt tapsfond ble opprettet i 2016 og utgjør ved utgangen av året kr 2.004.688.

⁴ Ikke inkludert kommunalt næringsfond og tapsfond.

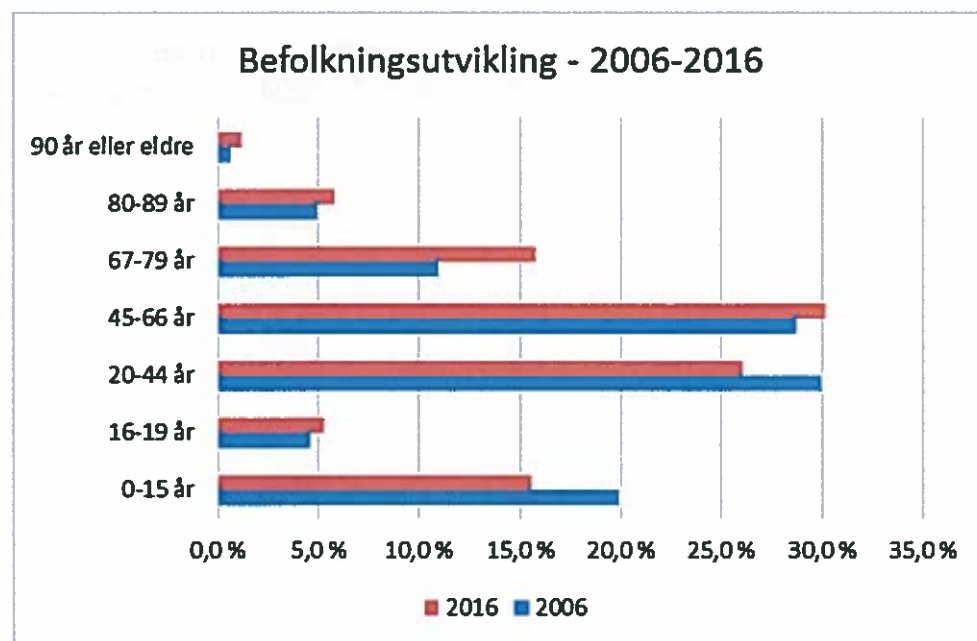
2.7 Befolkningsutvikling

I grafene nedenfor er utviklingen i folketallet, samt sammensetningen mellom ulike aldersgrupper for de siste 10 år satt opp⁵.

Det har vært en nedadgående utvikling i antall innbyggere i kommunen de siste årene, men i 2016 hadde Lyngen endelig økning i innbyggertallet på 0,5 % (15 personer).

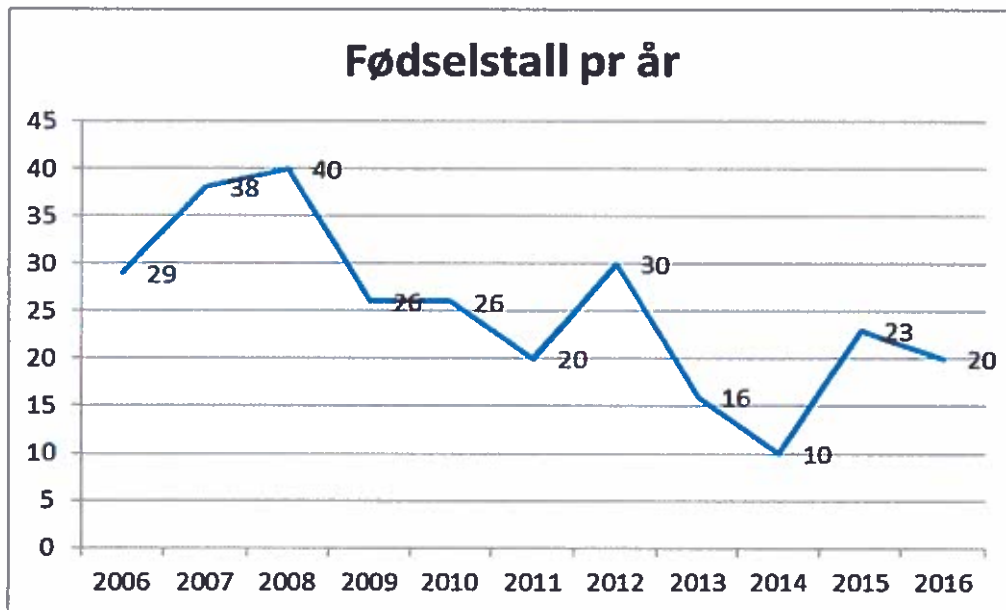
Befolkningsutviklinga fortsetter mot en overvekt av voksne og eldre befolkning. I aldersgruppen med yrkesaktive mellom 20-44 år ser man størst nedgang. Dette er bekymringsfullt for en kommune da denne aldersgruppen også er i såkalt fruktbar alder og dermed påvirker barnetallet i en kommune. Økninga i befolkninga mellom 16-19 år vil ikke klare å motvirke denne utviklinga, og man er derfor avhengig av tilflytting.

⁵ Alle tabeller og grafer er basert på tall fra SSB

Folketilvekst per år styres av fødselsoverskudd (antall fødte minus antall døde), netto innflytting og innvandring. Fødselsoverskuddet har siden 2009 vært negativt, for 2016 var det 20 fødte og 35 døde. Netto innvandring har tidligere vært positiv, men for 2015 og 2016 ble det -1. Netto innflytting har vært negativ siden 2008, men snudde i positiv retning i 2016 med 30 personer.

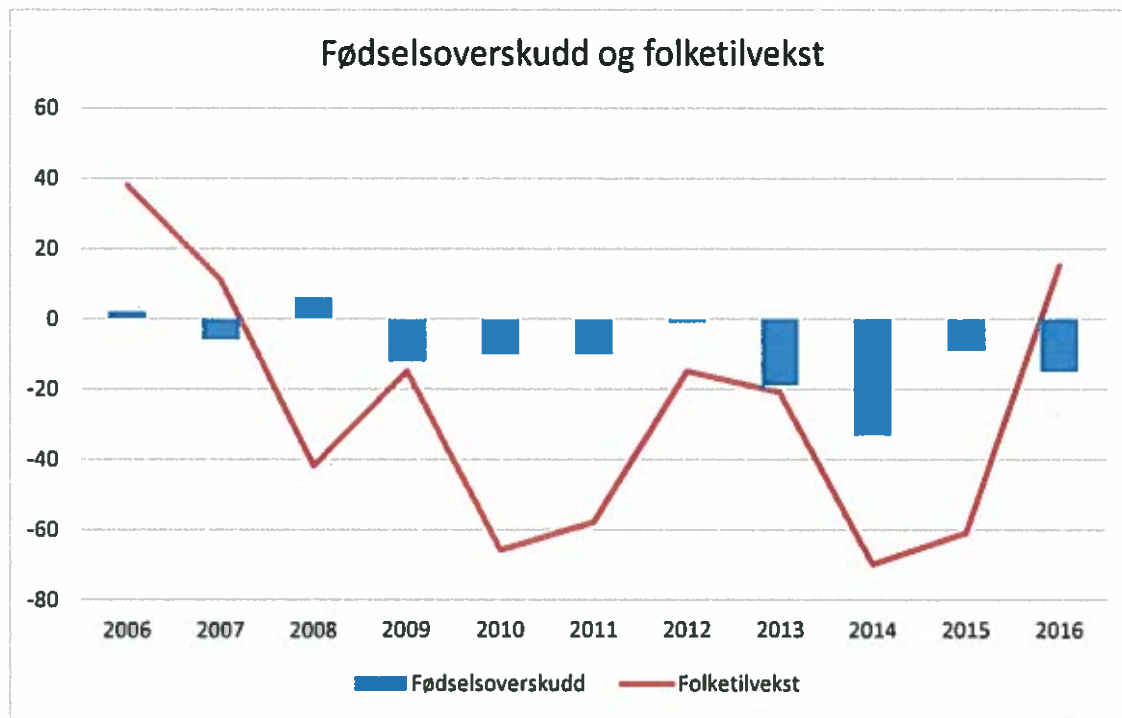
En viktig faktor for tilrettelegging av barnehageplasser og skoletilbud er utviklingen i fødselstallene. Fødselstallene har de to siste årene normalisert seg noe mer. Grafen nedenfor viser utviklingen siste 10 år:

Befolkningssammensetninga i Lyngen er derfor ikke lovende med tanke på fremtidige fødselstall. Dvs. at vi fortsatt må belage oss på lave barnetall i både barnehage og skole, med mindre vi opplever stor tilflytning.

Utviklingen medfører at rammetilskuddet i inntektssystemet blir kraftig redusert for aldersgruppen 0-15 år pga. lavere behov for kommunale tjenester i barnehage og grunnskole.

Oppsummert er folketilveksten og fødselsoverskuddet til Lyngen kommune for de siste 10 årene slik:

3 HMS-arbeid

Møtevirksomhet

AMU har hatt 2 møter i 2016. AMU behandlet 9 saker i 2016. Det gjenstår enda å få tilfredsstillende rapportering fra enhetene til AMU ifht fellesbestemmelser for interkontroll i Lyngen kommune.

Vernetjenesten

Hovedverneombud, Leif Jarle Bårdsen, var i 2016 frikjøpt i 20 % stilling frem til 30.09.16. Fra 01.10.16 overtok Ingunn Jakobsen dette ombudet.

Bedriftshelsetjenesten har i 2016 bistått enhetsledere i saker som har krevd ekstraordinær oppfølging.

Arbeidsmiljøtiltak

Samtlige enheter har opprettet HMS-grupper som skal ha fokus på arbeidsmiljø og trivselstiltak.

Lyngen kommune er en IA-bedrift, og vedtok i 2015 mål og handlingsplan for IA-arbeidet til 31.12.2018. Hovedmålene er nedgang i sykefraværet, beholde eldre arbeidstakere og legge til rette for ansatte med redusert arbeidsevne.

Vi startet i 2015 samarbeid med iBedrift som er et samarbeidsprosjekt mellom spesialisthelsetjenesten, NAV, primærhelsetjenesten, arbeidstaker og arbeidsgiver. Målet med iBedrift er å bidra til økt kunnskap, forståelse og trygghet i forhold til alminnelige helseplager, samt å bidra til gode og helsefremmende arbeidsplasser. Dette arbeidet ble videreført i 2016.

Nærværprosjektet

Lyngen kommune har opprettet et prosjekt der det legges vekt på å etablere en støttefunksjon som skal jobbe mot alle enhetslederne som har personalansvar. Prosjektleder tiltrådte stillingen i august 2016 og er tiltenkt en sentral rolle i forhold til støtte og oppfølging av enhetene, og vi ønsker å prøve ut om denne arbeidsformen kan bidra til å styrke arbeidet med varig reduksjon av sykefraværet ute i enhetene.

Prosjektets hovedoppgave er å finne hensiktsmessige metoder og tiltak som skal bidra til at sykefraværet går ned i organisasjonen. Målsettingen om 3,7 prosentpoeng reduksjon av sykefraværet er satt til 3 år.

Sykefravær

NAV-Lyngen og Arbeidslivssenteret i Troms har bistått kommunen i oppfølging av sykemeldte. Vi har også en person ved Arbeidslivssenteret som vi fritt kan bruke i krevende saker.

Sykefraværet i 2016 var noe lavere enn i 2015, sykefraværet i 2016 var 9,3 prosent.

Sykefravær koster penger – bl.a. ingen refusjon de første 16 dagene. I følge tall fra KS koster hver fraværsdag i snitt 2200 kroner for arbeidsgiver. Forebygging og friskvern er et viktig område å sette fokus på.

Sykefraværstatistikk 2012 - 2016

	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	Året
2012	10,9	11,2	7,8	10,3	10,1
2013	9,0	7,0	5,9	9,2	8,3
2014	10,9	11,4	8,3	10,4	10,2
2015	10,6	9,8	8,3	12,3	10,3
2016	10,4	9,6	7,0	7,4	9,3

2012: Egenmeldt fravær 1,3 %.

2013: Egenmeldt fravær 1,2 %

2014: Egenmeldt fravær 1,2 %

2015: Egenmeldt fravær 1,1%

2016: Egenmeldt fravær 1,0 %

Legemeldt fravær 8,8 %

Legemeldt fravær 7,1 %

Legemeldt fravær 9,0 %

Legemeldt fravær 9,2 %

Legemeldt fravær 8,3 %

4 Likestillingsarbeid

Kjønnsfordeling i toppledelsen og politiske styrer, råd og utvalg

Administrativ toppledelse hadde følgende sammensetning:

- frem til 31.08.2016: tre menn og tre kvinner
- fra 01.09.2016: to menn og tre kvinner.

Vi hadde 18 enheter/avdelinger hvorav 15 ledere var kvinner.

De politiske utvalgene har følgende sammensetning (perioden 2015-2019):

Kommunestyret - 19 medlemmer, herav 6 kvinner	Leder: Mann
Formannskapet - 7 medlemmer, herav 2 kvinner	Leder: Mann
Personal- og arbeidsgiverutvalget – 10 medlemmer, herav 5 kvinner	Leder: Mann
Levekårsutvalget - 7 medlemmer – herav 4 kvinner	Leder: Kvinne
Klientutvalget – 5 medlemmer – herav 3 kvinner	Leder: Kvinne
Næringsutvalget – 7 medlemmer – herav 3 kvinner	Leder: Mann
Råd for folkehelse - 5 medlemmer – herav 3 kvinner	Leder: Mann
Arbeidsmiljøutvalget - 10 medlemmer – herav 7 kvinner	Leder: Mann
Klima- og miljøutvalget – 3 medlemmer – herav 1 kvinne	Leder: Mann
Valgstyret – 5 medlemmer – herav 2 kvinner	Leder: Mann

Kommunen har som mål å øke andelen av menn på kvinnedominerte arbeidsplasser. I stillingsutlysninger er rådmannen opptatt av å invitere menn til å søke kvinnedominerte yrker.

Foreløpig er det ingen spesielle tiltak som er iverksatt for å fremme økt andel i forhold til likestilling.

5 Etisk standard

For ledere, ansatte og folkevalgte er det en rekke etiske utfordringer i daglig praksis. Innbyggerne er ofte avhengig av kommunesektorens tjenester. Det kan gjøre dem sårbare og det gir kommunesektoren stor makt. En kommunesektor med høy etisk standard, har folkevalgte og ansatte som reflekterer over etiske spørsmål og jevnlig har etikk på dagsorden.

Etiske retningslinjer kan være et hjelpemiddel i arbeidet med å utvikle og vedlikeholde en høy etisk standard i kommunesektoren, hvor målet er å skape en felles plattform for den enkelte i kommunen. Etiske retningslinjer kan si noe om hvilken etisk standard organisasjonen vil ha og hvilke handlinger som ikke aksepteres.

Kommunens etiske retningslinjer ble revidert i 2013, og man har gjort disse tilgjengelig på intranett. I tillegg er enhets- og avdelingsledere blitt gjort kjent med disse, med oppfordring om at dette skal gjøres kjent for alle i organisasjonen. Formålet er at alle i Lyngen kommune har gjort seg kjent med retningslinjene, og at de jevnlig benyttes til refleksjon over egen praksis. Retningslinjene skal bidra til å bevare og skape gode holdninger og god praksis. Etiske retningslinjer er felles for både folkevalgte og administrativt ansatte, eventuelt med enkelte punkter ulikt ut fra ulike roller.

Etikk er systematisk tenking om hva som er rett og galt, og handler om hva vi finner verdt, eller verdifullt, både å leve for og å leve etter. Å arbeide med etiske problemstillinger i kommunen handler derfor om å klargjøre hva som er rett og galt i gitte situasjoner. Det er de faktiske handlingene og holdningene som danner grunnlaget for kommunens omdømme i befolkningen.

Høy etisk standard krever en jevnlig prosess der åpen kommunikasjon og refleksjon rundt etiske problemstillinger og dilemmaer blir ivaretatt på de ulike arbeidsplassene i organisasjonen. Slike prosesser er viktige for å styrke og utvikle den etiske standarden. Lederne har et særskilt ansvar for rutiner og prosesser som sikrer at kommunens etiske standard blir fulgt. Alle ansatte har et selvstendig ansvar for at egne handlinger er i tråd med etisk standard.

Lyngen kommune legger vekt på å ha høy etisk standard. Etiske retningslinjer ble vedtatt av kommunestyret i 1992, behandlet på nytt i 2006 (uten endringer), og revidert i 2013. Rådmannen vurderer fortløpende om det er forhold (eksempelvis fremveksten av ulike sosiale media) som tilsier at kommunen bør revidere de etiske retningslinjene.

